

Diarieblad

Sid: 1
Datum: 2002-07-16
Tid: 10:22
Sign: KG

DIARFV

Ärende, Åtgärd, Övriga uppgifter

I/Udat:	2002-02-11	Klass:	Sjukpenningförsäkring	Diariernr:	01470/2002
Reg.datum:	2002-02-11	In/Ut:	Internt ärende	Bevagn.dat:	
Styr.dat:		Beslutsdatum:		Beslutstyp:	
Skr:		Konv:		VL-lista:	NEJ
Enhet:	Gemensamma försäkrin	Exp.datum:		Avsl.datum:	2002-06-20
Handläggare:	Magnus Pettersson				

Avs/Mott:

RFV/BFG

Ärendemening:

RFV:s allmänna råd (RAR) om sjukpenninggrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) och Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS) 1998:12

Åtgärda					
Åtgärdstyp	Åtgärdstext	Ink/Utg	Ink.dat.	Utg.dat.	
SKRIV	IM 2002:070 till FK	U		2002-06-20	
BESL	Beslut om upphävande av Allmänna råd 1996:13 och 1986:6 samt beslut om nya RAR	U		2002-05-31	
PROT	Protokoll om upphävande av RFV: allmänna råd 1996:13 och 1986:6	U		2002-05-31	
FÖRSL	Förslag till ändring av RAR och Vägledning avseende SGI	U		2002-04-11	
SKRIV	Förteckning över rekommendationer	U		2001-06-13	
SKRIV	Förteckning över rekommendationer	U		2001-05-10	
PROT	Minnesanteckningar från möte BFG, ombudsenheten och lagenheten	U		2001-04-25	
PM	Projektplan avseende RFFS, RAR och vägledning för SGI	U		2001-03-22	

8 Åtgärder

Datum	Vår beteckning
2002-04-11	01466/2002-BFG 01470/2002-BFG

Astrid Christiernsson, J
Eva Nordqvist, JR
Ulla-Britt Forsberg-Blasco, JR
Helena Almström, JO
Gun Borgstedt, JO
Adriana Lender, P
Siewert Gårdestig, S
Birgitta Sundeman, SV
Leif Westerlind, SR
Stig Orustfjord, BF
Ann-Eva Askensten, BFB
Jan Almqvist, BFG

Förslag till:

- **Ändring av RFV:s allmänna råd (RAR 2002:XX) om sjukpenninggrundande inkomst, samt**
- **Vägledning 2002:XX Sjukpenninggrundande inkomst.**

Bifogade förslag till RAR och vägledning har arbetats fram av enheten för gemensamma försäkringsfrågor, i samarbete med rättsenheten (Ulla-Britt Forsberg-Blasco), ombudsenheten (Gun Borgstedt), samt fem försäkringskassor.

Konsekvensutredning gällande ändring av RFV:s allmänna råd bifogas som ett underlag till läsaren. Även en sammanställning av nuvarande rekommendationer som berör SGI bifogas.

Nuvarande rekommendationer, konsekvensutredning och förslag till RAR om sjukpenninggrundande inkomst är dag som ovan även sända till Ekonomistyrningsverket.

Bilagorna är även sända på externremiss till fem försäkringskassor. Dessutom har valda delar av vägledningen skickats till Riksskatteverket för kvalitetssäkring.

Eventuella synpunkter delges undertecknad **senast den fredagen den 26 april år 2002.**

Magnus Pettersson

Bilagor:

Vägledning 2002:XX *Sjukpenninggrundande inkomst*

RAR 2002:XX om sjukpenninggrundande inkomst

Konsekvensutredning RAR

Nuvarande allmänna råd (*rekommendationer*)

Riksförsäkringsverkets allmänna råd om sjukpenninggrundande inkomst;

beslutade den .

Riksförsäkringsverket beslutar om följande allmänna råd.

Till lagen (1962:381) om allmän försäkring

3 kap. 2 § första stycket

Innehållet i bestämmelsen

Sjukpenninggrundande inkomst är den årliga inkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete, antingen som arbetstagare i allmän eller enskild tjänst (*inkomst av anställning*) eller på annan grund (*inkomst av annat förvärvsarbete*).

Allmänna råd

Om inkomsterna är oregelbundna för den som har inkomst av anställning bör den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas med ledning av ett genomsnitt av tidigare inkomst. Hur lång period som kan beaktas vid sådan beräkning bör bedömas med ledning av omständigheterna i det enskilda ärendet.

3 kap. 2 § sista stycket

Innehållet i bestämmelsen

Inkomst av arbete för egen räkning får ej beräknas högre än som motsvarar skäligen avlöning för liknande arbete för annans räkning.

Allmänna råd

Vid beräkning av jämförelseinkomsten bör den anpassas så att den, utan begränsning av arbetstidslagen (1982:673), motsvarar den försäkrades faktiska arbetsinsats i den egna verksamheten. Det bör gälla oavsett om han eller hon arbetar normal heltid, i mindre omfattning eller mer än heltid.

3 kap. 5 § andra stycket

Innehållet i bestämmelsen

Ändring som avses i 3 kap. 5 § första stycket ska gälla från och med den dag då anledningen till ändringen uppkommit. Den sjukpenninggrundande inkomst som ändrats enligt 3 kap. 5 § första stycket a) får dock läggas till grund för ersättning tidigast från och med första dagen i den ersättningsperiod som inträffar i anslutning till att Försäkringskassan fått kännedom om inkomständringen.

Allmänna råd

För en person med inkomst av anställning bör anledningen till ändring på grund av löneförändringar vara den dag då beslut om ändring fattats. Om beslut om ändring fattats utan att ett löneavtal undertecknats bör anledningen till ändringen anses ha uppkommit den femtonde dagen i den månad då den nya lönen utbetalas.

Löpande ersättningsperioder med olika ersättningar bör ses som olika ersättningsperioder då anledningen till att ersättningarna utbetalas är olika.

3 kap. 5 § tredje stycket 4

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller för tid då den försäkrade är gravid och avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten härför.

Allmänna råd

Att avbryta eller inskränka arbetssökande på grund av graviditet enligt 3 kap. 5 § tredje stycket 4 bör jämföras med att avbryta eller inskränka förvärvsarbete. Detta bör endast gälla den som omfattas av SGI-skydd enligt 3 § förordningen (2000:1418) om tillämpning av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst vid studier eller arbetslöshet.

3 kap. 5 § tredje stycket 5

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller för tid då den försäkrade är helt eller delvis ledig från förvärvsarbete för vård av barn och barnet inte fyllt ett år. Detta gäller om den försäkrade är förälder till barnet eller likställs med förälder enligt 1 § föräldraledighetslagen (1995:584). Motsvarande gäller vid adoption av barn som ej fyllt tio år eller vid mottagande av sådant barn i avsikt att adoptera det, om mindre än ett år förflutit sedan den försäkrade fick barnet i sin vård.

Allmänna råd

Att helt eller delvis avbryta arbetssökande på grund av vård av barn enligt 3 kap. 5 § tredje stycket 5 bör jämföras med att vara helt eller delvis ledig från förvärvsarbete. Detta bör endast gälla den som omfattas av SGI-skydd enligt 3 § förordningen (2000:1418) om tillämpning av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst vid studier eller arbetslöshet.

3 kap. 5 c §

Innehållet i bestämmelsen

Vid utgången av en period då en försäkrad helt eller delvis har haft förtidspension enligt AFL ska SGI motsvara den SGI som den försäkrade skulle ha varit berättigad till innan en eller flera perioder med förtidspension.

Allmänna råd

En försäkrad som efter sådan period som avses i 3 kap. 5 c § första stycket studerar enligt 2 § förordningen (2000:1418) om tillämpning av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst vid studier eller arbetslöshet eller uppbär föräldrapenning bör, om utredning visar att han eller hon annars skulle ha varit beredd att anta erbjudet arbete i en omfattning som svarar mot närmast föregående arbete, omfattas av bestämmelserna i 3 kap. 5 c § AFL.

3 kap. 6 § andra stycket

Innehållet i bestämmelsen

Försäkringskassan ska i den utsträckning det skäligen krävs fråga den för-

säkrade, eller på annat lämpligt sätt utreda hans eller hennes inkomstförhållanden, arbetstid och andra omständigheter som har betydelse för sjukpenningförsäkringen.

Allmänna råd

I samband med att ett ersättningsärende blir aktuellt bör, om inte annat framkommer i ärendet, Försäkringskassans utredningsskyldighet angående den sjukpenninggrundande inkomsten begränsas till de situationer då den försäkrade meddelat att inkomstförhållandena m.m. har förändrats.

3 kap. 11 § första stycket

Innehållet i bestämmelsen

Om en försäkrad gör anmälan till Försäkringskassan ska sjukpenning som svarar mot inkomst av annat förvärvsarbete inte utges för de första 3 eller 30 dagarna av varje sjukperiod, den dag då sjukdomsfallet inträffade inräknad (*karenstid*).

Allmänna råd

Anmälan om ändrad karenstid bör göras skriftligen till Försäkringskassan.

3 kap. 11 § andra stycket

Innehållet i bestämmelsen

En ändring av karenstid ska bli gällande 14 dagar efter den dag då framställningen gjordes hos Försäkringskassan.

Allmänna råd

För den som har en tidigare karenstid registrerad bör väntetiden räknas från den dag Försäkringskassan skriftligen fått kännedom om karenstidsändringen. För den som inte har inkomst av annat förvärvsarbete registrerad men anmäler sådan inkomst utan att ange karenstid bör den dag inkomststoppgiften kom in till Försäkringskassan räknas som kännedomsdatum.

Till Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst

3 § första stycket

Innehållet i bestämmelsen

Fastställd sjukpenninggrundande inkomst får anpassas till löneutvecklingen inom den försäkrades yrkesområde för en försäkrad som inte fyllt 65 år under förvärvsavbrott i de situationer som anges i punkterna 1 – 3.

Allmänna råd

För personer som har en anställning bör SGI anpassas efter den försäkrades faktiska löneutveckling som framgår av avtal mellan den försäkrade, dennes arbetsgivare och aktuellt fackförbund.

För en aktiebolagsdelägare kan sjukpenninggrundande inkomst anpassas efter löneutvecklingen genom en skälighetsbedömning med ledning av de tre senaste åren taxerade löneuttag. En genomsnittsberäkning kan tillämpas om löneuttaget varierat. Om inkomsterna gradvis stigit kan en trendberäk-

RAR XXXX:YY ning vara mer lämplig.

För personer med inkomst av annat förvärvsarbete kan det inte vara aktuellt att anpassa den sjukpenninggrundande inkomsten efter löneutvecklingen, eftersom deras sjukpenninggrundande inkomst baseras på skatterättslig nettointäkt och inte på lön.

5 § första stycket

Innehållet i bestämmelsen

Har en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning under en följd av år i allmän självdeklaration redovisat lägre skatterättslig nettointäkt än vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, ska hans sjukpenninggrundande inkomst beräknas med ledning av de tre senaste årens taxering. Den sjukpenninggrundande inkomst får beräknas till ett högre belopp än vad som framgår av den skatterättsliga nettointäkten under en verksamhets uppbyggnadsskede eller om andra särskilda skäl föreligger, såsom stark skuldbelastning, ändrade förvärvsförhållanden eller tillfälliga förluster.

Allmänna råd

Vid jämförelse av taxerade inkomster mellan år bör en omräkning av tidigare års taxerade inkomster göras med hjälp av aktuellt års förhöjda prisbasbelopp.

Om de taxerade inkomsterna för de tre senaste åren är jämna eller oregelbundna bör, som huvudregel, genomsnittet av dessa inkomster användas för att fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten.

Om de taxerade inkomsterna visar en uppåtgående eller nedåtgående trend bör detta beaktas vid beräkning av SGI. Om det går att göra en rimlig bedömning av årets beräknade nettointäkt bör beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten göras med utgångspunkt från innevarande verksamhetsår. En uppåtgående trend bör antas fortsätta om det inte med säkerhet kan konstateras att inkomstnivån kommer att sjunka i fortsättningen. Om en nedåtgående trend kan antas bli bruten under året bör detta beaktas vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten. Vid bedömningen av om inkomsterna visar en uppåtgående eller nedåtgående trend bör bortses från effekten av skattemässiga dispositioner.

Starten för ett företag bör bedömas från och med tidpunkten då en verksamhet övertogs eller startades, oberoende av om aktivitetsstöd vid stöd till start av näringsverksamhet utbetalats eller inte.

Under verksamhetens uppbyggnadsskede bör den sjukpenninggrundande inkomsten fastställas till den jämförelseinkomst som avses i 3 kap. 2 § sista stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring. Detta bör gälla även om jämförelseinkomsten är högre än den inkomst den försäkrade själv uppgett. Om det är sannolikt att nettointäkten efter uppbyggnadsskedet inte kommer att uppgå till jämförelseinkomsten bör dock den sjukpenninggrundande inkomsten fastställas till den beräknade nettointäkten efter uppbyggnadsske-

det.

RAR XXXX:YY

Vid bedömning av om nettointäkten under en följd av år understigit jämförelseinkomsten, och vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten, bör bortses från inkomstår som inneburit en tillfällig förlust.

1. Dessa allmänna råd gäller från och med 2002-05-*

2. Genom dessa allmänna råd upphävs Riksförsäkringsverkets allmänna råd om sjukpenninggrundande inkomst 1986:6 och 1996:13.

RIKSFÖRSÄKRINGSVERKET

ASTRID CHRISTIERNSSON

MAGNUS PETERSSON

Bilagor i detta dokument

Nuvarande rekommendationer:

Förteckningen nedan gäller rekommendationer i RFV:s allmänna råd:

- 1986:6 *Sjukpenninggrundande inkomst av annat förvärvsarbete än anställning samt karenstidsregler enligt lagen om allmän försäkring (AFL)*
- 1987:14 *Beräkningsregler för ersättning vid korttidssjukdom och tillfällig våd av barn* (avsnittet om årsarbetstid)
- 1996:13 *Sjukpenninggrundande inkomst (SGI) vid inkomst av anställning enligt lagen om allmän försäkring (AFL)*
- 1997:10 *Föräldrapenningförmåner* (avsnittet om SGI)

- **1986:6** *Sjukpenninggrundande inkomst av annat förvärvsarbete än anställning samt karenstidsregler enligt lagen om allmän försäkring (AFL)*

Arbetstagarbegreppet (s. 13)

1. Beträffande arbetstagarbegreppet *rekommenderar* RFV att de bedömningar som görs av de lokala skattemyndigheterna används till ledning för Försäkringskassans bedömning.

Kommentar: Rekommendationen utgår. Dels har Försäkringskassans problem på detta område minskat genom införandet av F-skattsedeln, dels är innehållet i rekommendationen fullt möjligt att beskriva i brödtext.

Flera förvärvskällor (s. 14)

2. RFV *rekommenderar* att inkomster respektive underskott i olika förvärvskällor inte kvittas mot varandra vid beräkning av SGI-B.

Kommentar: Rekommendationen utgår. Skattereglerna har förändrats. Dessa beskrivs. I brödtext beskrivs även att det inte finns författningsstöd för att beräkna SGI på annat sätt än enligt de huvudregler som redovisas i vägledningen.

Skönstaxering (s. 15)

3. RFV *rekommenderar* att Försäkringskassan vid skönstaxering tar reda på bakomliggande faktorer när SGI:n måste fastställas enbart med hjälp av skönstaxering.

4. Har taxeringsmyndigheten under flera år åsatt en försäkrad skönstaxeringar *rekommenderar* RFV att Försäkringskassan inte utan mycket starka skäl fränkänner dessa bedömningar betydelse.

Kommentar: Rekommendationerna utgår. Beskrivs i brödtext att Försäkringskassan tar ledning av den skatterättsliga nettointäkt som fastställs vid skönstaxering.

Näringsförbud (s. 16)

5. När Försäkringskassan får uppgift att någon meddelats näringsförbud *rekommenderar* RFV att SGI-B inte skall fastställas för den försäkrade.

Kommentar: Rekommendationen utgår. Beskrivs i stället i brödtext, eftersom en slutsats följer ganska naturligt av lagar.

Jämförelseinkomst (s. 17-18)

6. Om redovisad nettointäkt endast avviker obetydligt från jämförelseinkomsten *rekommenderar* RFV att nettointäkten får godtas som SGI-B utan vidare prövning.

Kommentar: Rekommendationen utgår. I brödtext beskrivs att jämförelseinkomsten utgör det tak som begränsar SGI. Möjligheter finns att använda höga jämförelseinkomster, t.ex. i de fall den försäkrade har lång erfarenhet, hög utbildningsnivå etc.

7. Arbetar den försäkrade i väsentligt större omfattning i sin egen verksamhet än vad en anställd i liknande arbete skulle ha gjort och har han en motsvarande hög nettointäkt *rekommenderar* RFV att jämförelseinkomsten fastställs med hänsyn till den större arbetsinsatsen.

Kommentar: Rekommendationen omvandlas, med en förtydligande omskrivning, till en RAR.

8. RFV *rekommenderar* att den faktiskt arbetade tiden läggs till grund för beräkningen av jämförelseinkomsten.

Kommentar: Rekommendationen omvandlas, med en förtydligande omskrivning, till en RAR.

9. Är det klart att administrationen är en inte oväsentlig del av en rörelseidkares arbete *rekommenderar* RFV att rörelseidkarens normala yrkesområde inte ensamt skall tjäna som ledning för rörelseinkomstens beräkning.

Kommentar: Rekommendationen utgår. Följer av att jämförelseinkomsten skall fastställas efter den försäkrades arbetsuppgifter m.m. Beträffande administrationen så beskrivs detta även i brödtext med stöd av FÖD dom 660-1980 (se nedan).

10. För att inte bli alltför låst i sin bedömning *rekommenderar* RFV att Försäkringskassan använder högsta möjliga belopp när man bestämmer jämförelseinkomsten.

Kommentar: Rekommendationen utgår. I brödtext beskrivs att jämförelseinkomsten utgör det tak som begränsar SGI. Möjligheter finns att beakta höga jämförelseinkomster, t.ex. i de fall den försäkrade har lång erfarenhet, hög utbildningsnivå etc.

11. Kan omfattningen av företagarens nämnda arbete inte fastställas rekommenderar RFV att jämförelseinkomsten ökas med 10 procent.

Kommentar: Rekommendationen utgår. "Nämnda arbete" syftar på administration, reparation mm. Innehållet i rekommendationen skrivs som slutsats till FÖD dom 660-1980.

Under en följd av år (s. 20)

12. Kan det göras troligt att de senaste årens intäktsnivåer inte ger en rättvisande bild av den försäkrades verksamhet, rekommenderar RFV att avvakta ytterligare något år innan SGI-B begränsas i enlighet med verkets kungörelse.

Kommentar: Rekommendationen utgår. Har ringa stöd i författning eller domar.

Nettointäkt i deklARATIONEN (s. 20)

13. RFV rekommenderar att en omräkning av tidigare inkomster görs med hjälp av basbeloppet för att kunna jämföra inkomster från olika år.

Kommentar: Rekommendationen omvandlas till en RAR som säger att det förhöjda prisbasbeloppet kan användas.

Trendberäkning (s. 21)

14. Är inkomsterna för de tre senaste åren oregelbundna måste en sammanvägning ske. Utredningen måste dock ta sikte på innevarande verksamhetsår. Kan årets inkomst något så när beräknas rekommenderar RFV att tonvikt läggs vid denna inkomst i sammanvägningen. Kan en nedåtgående inkomsttrend antas bli bruten under året, bör därför inte SGI-B beräknas som en fortsatt nedåtgående trend. Däremot bör en uppåtgående trend beräknas fortsätta om det inte med säkerhet kan konstateras att inkomstnivån kommer att sjunka i fortsättningen. Kan årets inkomst något så när beräknas rekommenderar RFV att tonvikt läggs vid denna inkomst i sammanvägningen.

Kommentar: Rekommendationen omvandlas, med samma innehåll, till en RAR.

Uppbyggnadsskede (s. 22)

15. RFV rekommenderar att uppbyggnadsskede får påverka SGI-B upp till 5 år.

16. När kassan fastställt den tid uppbyggnadsskedet får påverka SGI-Bedömningen rekommenderar RFV att kassan därefter inte ändrar den fastställda tiden utan starka skäl.

17. RFV *rekommenderar* att inkomstår under ett uppbyggnadsskede inte tas med i en senare SGI-bedömning.

Kommentar: *Rekommendationerna utgår.*

Numera, med stöd av FÖD-dom 2618-1983, ref. 1986:15, SOU 1983:48, s. 104 och prop. 1984/85:78, s. 102ff är uppbyggnadsskede en omständighet att beakta vid fastställandet av SGI. Bedömningen skall göras med hänsyn till omständigheterna. En viss längd kan därför inte fastställas på förhand.

Beträffande sistnämnda rekommendation kan även sägas att FÖD dom 2618-1983, ref. 1986:15 ger vid handen att SGI kan beräknas med ledning av de tre senaste årens taxering. Domarna och slutsatser av domarna beskrivs i brödtext.

Särskilt investeringsavdrag (s. 22)

18. När nettointäkten ökas med det gjorda avdraget *rekommenderar* RFV att någon justering med hänsyn till egenavgifter inte görs.

Kommentar: *Rekommendationen utgår. Regeln om särskilt investeringsavdrag är sedan några år borttagen från både skatterätten och från 5 § RFFS 1998:12.*

Tillfälliga bokslutsdispositioner (s. 22)

19. RFV *rekommenderar* att bokslutsdispositioner som mer eller mindre tillfälligt innebär vissa förskjutningar i redovisningsskyldigheten inte medför att nettointäkten höjs vid bestämmande av SGI-B.

Kommentar: *Rekommendationen utgår. Beskrivs i brödtext med stöd i FÖD dom 2020-1983, ref. 1985:55.*

Stark skuldbelastning (s. 23)

20. RFV *rekommenderar* att kassorna använder sig av denna procentsats (55% se lantbruksstyrelsens allmänna råd 1982:1) även vid bedömning av andra företagargrupper skuldbelastning.

Kommentar: *Rekommendationen utgår. Beskrivs i brödtext.*

21-22. RFV *rekommenderar* att inverkan på SGI-bedömningen av stark skuldbelastning inte medges längre tid än fem år. Sammanfaller perioder med stark skuldbelastning med ett uppbyggnadsskede *rekommenderar* RFV att femårstiden inte förlängs av detta skäl.

Kommentar: *Rekommendationerna utgår. Tidslängden bedöms mer vara en fråga för praxis att avgöra.*

23. Har ett företag bedömts vara starkt skuldbelastat återstår att avgöra vilken inverkan detta skall ha på nettointäkten. Även i detta fall *rekommenderar* RFV att någon justering med hänsyn till egenavgifter inte görs.

Kommentar: Rekommendationen utgår.

24. För att slippa omräkningar när diskontot ändras rekommenderar RFV att det diskonto som gäller vid årets ingång används.

Kommentar: Rekommendationen utgår. Beskrivs som brödtext i vägledningen "att det är lämpligt att..."

25. Vid beräkning av skulderna rekommenderar RFV att inte medräkna avsättningar till lagerreserv, resultatutjämningsfond, allmän investeringsfond/reserv eller liknande.

Rekommendationen utgår. Ej aktuellt längre eftersom skulder redovisas separat.

Tillfälliga förluster (s. 24)

26. RFV rekommenderar att inkomstår som inneburit en tillfällig förlust inte tas med då kassan beräknar om nettointäkten under en följd av år understigit jämförelseinkomsten.

Kommentar: Rekommendationen omvandlas till en RAR.

Karenstid (s. 25-26)

27. RFV rekommenderar att anmälan om ändrad karenstid skall göras skriftligen till kassan.

28. RFV rekommenderar att åldern vid ansökningstillfället är avgörande för om den försäkrade uppfyller åldersvillkoret.

29. RFV rekommenderar att för den som har karenstid registrerad räknas väntetiden från den dag kassan skriftligen fått kännedom om karenstidsändringen

30. RFV rekommenderar att för den som inte har SGI-B registrerad men anmäler sådan inkomst utan att ange karenstid får den dag inkomstuppgiften kom in till kassan räknas som kännedomsdatum.

Kommentar: Rekommendation nr 28 utgår och beskrivs i brödtext med stöd av FÖD-dom 977-1982, ref. 1984:4. Övriga rekommendationer omvandlas till RAR.

- 1987:14 Beräkningsregler för ersättning vid korttidssjukdom och tillfällig vård av barn (avsnittet om årsarbetstid)

(Detta allmänna råd har utgått sedan tidigare. Av denna anledning motiveras hanteringen av de rekommendationer som varit aktuella för SGI-vägledningen något mindre utförligt)

Årsarbetstid och SGI-skydd (s. 10 och 13)

31. Eftersom det skall finnas en fast koppling mellan SGI och årsarbetstid *rekommenderar* RFV att reglerna i AFL och RFV:s kungörelse om SGI-skyddad tid tillämpas även på årsarbetstid på så sätt att en arbetstidsändring inte påverkar en försäkrads fastställda årsarbetstid, om en ändring av årsarbetstiden skulle medföra en försämring av den försäkrades ersättning.

32. Eftersom det skall finnas en fast koppling mellan SGI och årsarbetstid *rekommenderar* RFV att en arbetstidsändring påverkar en sådan försäkrads fastställda årsarbetstid endast om ändringen av arbetstiden kan antas bestå under minst sex månader.

Kommentar: *Rekommendationerna beskrivs i brödtext med stöd av prop. 1986/87:69, s. 28ff.*

Ordinarie arbetstid (s. 13)

33. RFV *rekommenderar* att uppgifter om ordinarie arbetstid vid behov hämtas i kollektivavtal. Finns inte kollektivavtal bör tiden i anställningsavtal eller i arbetsschema för en enskild försäkrad kunna användas.

Kommentar: *Utgår och beskrivs i brödtext med stöd av prop. 1986/87 och FÖD-dom 1201-1988, ref. 1992:4.*

Mertid, övertid m.m. (s. 13)

34. RFV *rekommenderar* vidare att mertid och övertid samt tid i jour och beredskap, förberedelsetid eller därmed jämförlig tid inte inräknas i ordinarie arbetstid.

Kommentar: *Utgår och beskrivs i brödtext med stöd i prop. 1986/87:69, s. 30f.*

Normal arbetstid (s. 14)

35. Om den försäkrade för att ge underlag för beräkning av sin årsinkomst behöver göra en uppskattning av sin arbetstid *rekommenderar* RFV att denna uppskattning också läggs till grund för beräkningen av årsarbetstiden.

Kommentar: *Utgår och beskrivs i brödtext med stöd av 3 kap. 2 b § tredje stycket AFL.*

Timberäknad arbetstid (s. 14)

36. I vissa löneavtal finns bestämmelser om sjukavdrag per timme för de första frånvarodagarna och därefter löneavdrag per dag. Innehåller löneavtal sådan bestämmelse *rekommenderar* RFV att den försäkrades årsarbetstid timberäknas.

Kommentar: *Utgår. Skrivs i brödtext. Följer av lagtext 3 kap. 2 b § som beskriver huvudregeln dvs. årsarbetstid i timmar. Förordningen 2-3 §§ anger att årsarbetstiden schablonberäknas endast för den som har lika stort avdrag per dag.*

Årsarbetstid i dagar (s. 15)

37. Enligt förordningen skall årsarbetstiden dagberäknas för anställda som vid frånvaro på grund av sjukdom från sitt huvudsakliga förvärvsarbete har lika stort löneavdrag varje dag. Har den försäkrade löneavdrag per dag som inte varierar på grund av antalet arbetstimmar per dag *rekommenderar* RFV att årsarbetstiden anges i dagar.

Kommentar: Utgår. Beskrivs i brödtext. Framgår av 2-3 §§ förordning förordningen 1987:361 om schablonberäkning.

Huvudsakligt förvärvsarbete (s. 17)

38. Problem med att fastställa vilket arbete som är huvudsakligt förvärvsarbete kan uppstå för den som är lärare och har ett annat ungefär lika stort arbete, men där arbetstiden i skolan uttrycks i undervisningstimmar och arbetstiden i det andra arbetet uttrycks i timmar av en 40-timmarsvecka. RFV *rekommenderar* mot bakgrund av detta att undervisningstiden översätts till 40-timmarsvecka vid bestämmande av huvudsakligt förvärvsarbete.

Kommentar: Utgår. Beskrivs inte alls i vägledningen, eftersom frågan har minskat i aktualitet i samband med att lärarnas situation förändrats något. Därav bedöms det inte särdeles viktigt att peka ut denna grupp.

Uppdragstagare (s. 19)

39. För uppdragstagare, t ex förtroendemän, som har inkomster från dels årsarvoden för olika former av förberedelsearbeten med mera, dels sammanträdesarvoden *rekommenderar* RFV att endast sammanträdestid räknas som ordinarie arbetstid. Sammanträdestiden beaktas endast i den mån den ligger utanför arbetstiden i anställning.

Kommentar: Utgår och beskrivs i vägledningen med stöd av prop. 1986/87:69 s. 31 och 45.

Beting (s. 19)

40. Vissa försäkrade har inkomster av arbete som har en annan karaktär. I en typ av sådant arbete är avtalat att en viss tid skall anses åtgå för att utföra arbetet. Den försäkrade får dock utföra arbetet på kortare tid. RFV *rekommenderar* att den avtalade tiden används vid beräkningen av årsarbetstid.

Kommentar: Beskrivs i brödtext i vägledningen i termer av att "det är lämpligt att".

Idrottsutövare, säsongarbetare (s. 19)

41. Om det inte är möjligt att göra en rimlig uppskattning av årsarbetstiden *rekommenderar* RFV att en arbetstid konstrueras med utgångspunkt i den timlön som erhålls om högsta möjliga SGI divideras med den för en heltidsarbetande normala årsarbetstiden, avrundat till närmast högre tiotal kronor.

Kommentar: Utgår och beskrivs i brödtext att FK i dessa fall får försöka göra en uppskattning av ÅA.

- 1996:13 *Sjukpenninggrundande inkomst (SGI) vid inkomst av anställning enligt lagen om allmän försäkring (AFL)*

Återkomst till Sverige (s. 10)

42. RFV *rekommenderar* att den försäkrades SGI fastställs till lägst det belopp som gällde omedelbart före utflyttningen. Den försäkrades SGI kan därtill få anpassas till löneutvecklingen inom hans yrkesområde i Sverige.

Kommentar: Utgår. SGI kontra EU-regler berörs inte i vägledningen. Frågan kan bli aktuell vid ett eventuellt framtida tilläggsblad.

Inkomst från idrottsutövning (s. 15)

43. Det förekommer att centrala idrottsförbund understödjer en idrottares utövningar av sin sport. RFV *rekommenderar* att inkomsten från sådant idrottsförbund anses som inkomst av anställning och grundar rätt till SGI.

Kommentar: Utgår. Idrottsutövares inkomster och SGI beskrivs i vägledningen med stöd av Riksskatteverkets (RSV) rekommendationer om idrottslig verksamhet (RSV S 2000:52).

Helgersättning (s. 17)

44. I de fall arbetstagaren inte har helgersättning *rekommenderar* RFV att beräkningen baseras på 50 veckor istället för 52 veckor.

Kommentar: När det gäller årsarbetstid är det reglerat i lag, förordning och RFFS att schablonberäkning kan göras. Detta framgår av 3 kap. 2 b § AFL, förordning 1987:361 och RFFS 1998:5.4.

Försäkringskassans utredningsskyldighet (s. 19)

45. Har ett ersättningsärende pågått längre tid än ett år och den försäkrades SGI varit oförändrad under denna tid, *rekommenderar* RFV att försäkringskassan utreder om löneutveckling har skett inom den försäkrades yrkesområde.

Kommentar: Utgår och blir vägledning med stöd i JK beslut 1995-09-12, dnr. 1575-94-43.

Gravid och arbetssökande (s. 24)

46. En situation som liknar den när kvinnan förvärvsarbetar är när en gravid kvinna är arbetslös och omfattas av SGI-skyddet enligt RFV:s föreskrifter men till följd av sin graviditet avbryter eller inskränker sitt arbetssökande under motsvarande tid. RFV *rekommenderar* att kvinnan i sådant fall får behålla sitt SGI-skydd.

Kommentar: Omvandlas till RAR, om än något omformulerad. Nya RAR fokuserar på anledningen till ledigheten i stället för på personen som omfattas.

Ökad arbetsinsats inom sex månader före beräknad förlossning (s. 25)

47. I bedömningen ingår även den försäkrades avsikt att förvärvsarbete efter föräldraledigheten. RFV *rekommenderar* att försäkringskassan i varje ärende gör en utredning med den försäkrades arbetsgivare eller på annat lämpligt sätt klarlägger hennes avsikt att förvärvsarbete efter föräldraledigheten.

Kommentar: Utgår och skrivs i brödtext med stöd av FÖD dom 1063-1984, ref., 1988:50 och FÖD dom 1867-1981, ref. 1982:13.

Förvärvsarbetande 65-åring (s. 27)

48. Enligt RFV:s föreskrifter fastställs SGI för en försäkrad som fyllt 65 år och som inte förvärvsarbetar av anledning som berättigar till ersättning, t ex sjukpenning, om han kan styrka att han skulle ha arbetat om han inte hade varit sjuk. RFV *rekommenderar* försäkringskassan att ålägga den försäkrade att styrka att han skulle ha arbetat om han inte hade varit sjuk genom att exempelvis visa upp ett anställningsavtal eller intyg från arbetsgivare eller uppdragsgivare.

Kommentar: Utgår. Beskrivs i brödtext i termer av att "det är lämpligt att...".

Avbrott i arbetssökandet (s. 28)

49. Med hänsyn till bl.a. gällande semesterbestämmelser och på grund av de enskilda omständigheterna har avbrottet inte ansetts föranleda sänkning av den försäkrades SGI. RFV *rekommenderar* att den försäkrades SGI inte sänks om han avbryter arbetssökandet under en period om högst fem veckor i följd per kalenderår.

Kommentar: Utgår och beskrivs i vägledningen med stöd av FÖD dom 296-84, ref. FÖD 1986:27 och FÖD dom 1876-85)

Arbetslös egenföretagare (s. 28)

50. Reglerna om SGI-skydd i samband med arbetslöshet omfattar även egenföretagare med en SGI som baseras på inkomst av annat förvärvsarbete. Om den försäkrade söker anställning *rekommenderar* RFV att han får behålla sin SGI baserad på inkomsten från annat förvärvsarbete.

Kommentar: Utgår och beskrivs i vägledning. Följer av bestämmelserna i 3 kap. 2 § AFL och av framför allt reglerna om SGI-skydd i 3 § förordning 2000:1418.

Studietids-SGI (s. 30)

51. RFV *rekommenderar* att studietids-SGI fastställs att motsvara den årliga förväntade inkomsten och att årsarbetstiden beräknas till den årliga arbetstiden under studietiden.

Kommentar: Utgår och blir vägledning. Framgår tydligt av 3 kap. 5 § fjärde stycket AFL.

Etablerad inom yrkesområdet (s. 31)

52. RFV rekommenderar att den försäkrade skall ha förvärvsarbetat mer än ett år inom yrket för att anses etablerad inom yrkesområdet.

Kommentar: Utgår och blir vägledning med stöd av RFV:s rättslägesanalys om SGI (RFV Anser 1997:6, s. 26f), Westerhäll, Lotta, 1985, Sjukpenninggrundande inkomst, s. 146, RFV Anser 1997:6 [Sof:s dom 46-1977] och FÖD dom 405-1982).

Värnplikt i annat land än EU-land (sid. 31)

53. RFV rekommenderar att värnpliktstjänstgöring i ett annat land jämställs med svensk värnpliktstjänstgöring under förutsättning att den försäkrade har rätt att vara fortsatt inskriven hos allmän försäkringskassa eller uppfyller förutsättningarna för att vara inskriven under utlandsvistelsen.

Kommentar: Utgår. Frågor om tillämplig lagstiftning och SGI berörs inte alls i denna vägledning.

- 1997:10 Föräldrapenningförmåner (avsnittet om SGI)

240-dagarsvillkoret

54. RFV rekommenderar att den SGI – vilande SGI eller studietids-SGI – som är förmånligast för föräldern ligger till grund för att fastställa om 240-dagarsvillkoret är uppfyllt eller inte.

Kommentar: Utgår efter diskussion med enheten för Barn och familj bedöms rekommendationen överflödig.

SGI fr.o.m. barnets ettårsdag – tillfälliga hinder (s. 61)

55. Vid ettårsperiodens utgång fastställs föräldrarnas SGI med hänsyn till den beräknade framtida inkomsten för förvärvsarbete. RFV rekommenderar att SGI inte sänks om det finns tillfälligt hinder för återgång i arbete. Så kan exempelvis vara fallet vid semesterstängning.

Kommentar: Utgår. Innehållet i rekommendationen begränsas något i vägledningen, eftersom det inte finns något stöd i vare sig domar eller författning för att behålla SGI-skydd vid andra "tilfälliga hinder" än semester. I vägledningen beskrivs att SGI inte sänks vid semester med stöd i FÖD dom 2191-1989 och FÖD dom 1736-1990.

SGI fr.o.m. barnets ettårsdag – oavbruten följd (s. 61)

56. När förälder i oavbruten följd är ledig från sitt förvärvsarbete och uppbär hel föräldrapenningförmån rekommenderar RFV att SGI inte sänks.

57. RFV rekommenderar att SGI inte heller sänks för den som i oavbruten följd har förkortad arbetstid och uppbär föräldrapenningförmån som minst svarar mot arbetstidens nedsättning. Vid bedömningen av om föräldern i oavbruten följd helt eller delvis har varit ledig med föräldrapenningförmån

beaktas inte sådan ledig tid som föräldern normalt har i sitt arbete (t.ex. lördag-söndag).

***Kommentar:** Utgår. Medför en utvidgning av lagtexten i 3 kap. 5 § p. 5. AFL. Innehållet i rekommendationerna beskrivs dock i brödtext med stöd av FRM dom 2125-1986, FÖD dom 2191-1989 och FÖD dom 1736-1990, samt RFV Anser 1997:6, s. 17.*

Särskild beräkningsgrund (s. 62)

58. RFV rekommenderar att den höjning av föräldrapenningen som löneutvecklingen inom yrkesområdet medför i dessa fall gäller fr.o.m. det datum då avtalet om höjning har tecknats oavsett om föräldern underrättar kassan om höjning först vid ett senare tillfälle, t.ex. i samband med anmälan om föräldrapenning.

***Kommentar:** Utgår. I och med att den försäkrades anmälan numera i huvudsak sker i anslutning till en ersättningsperiod, och en ny SGI som tidigast kan läggas till grund för ersättning från och med den första dagen i ersättningsperioden har rekommendationen minskad aktualitet.*

Datum
2002-04-11**Vår beteckning**
01466/2002Ekonomistyrningsverket
Box 45 316
104 30 STOCKHOLM

Konsekvensutredning med anledning av ändring i Riksförsäkringsverkets allmänna råd om sjukpenninggrundande inkomst

Bakgrund

Riksförsäkringsverket (RFV) har beslutat att ge ut allmänna råd i en ny form. De nya allmänna råden innehåller bara RFV:s rekommendationer om hur lagar, förordningar och föreskrifter bör tillämpas. De blir striktare och påminner utseendemässigt om RFV:s föreskrifter (RFFS). Beskrivning av författningsbestämmelser, allmänna råd, förarbeten och rättspraxis ges ut i skriftserien RFV vägledning.

Förväntade effekter

Genom att ha två olika uttrycksmedel, RAR och vägledning, hoppas RFV bland annat på att uppnå:

- Bättre rättstillämpning genom att skilja på vad som är rekommendation respektive vägledning
- Effektivare och snabbare framtagningsprocess internt och därmed alltid aktuella allmänna råd.

Ändring av allmänna råd

Följande rekommendationer i RFV:s tidigare allmänna råd är berörda:

- 1986:6 *Sjukpenninggrundande inkomst av annat förvärvsarbete än anställning samt karenstidsregler enligt lagen om allmän försäkring (AFL)*
- 1987:14 *Beräkningsregler för ersättning vid korttidssjukdom och tillfällig vård av barn* (avsnittet om årsarbetstid)
- 1996:13 *Sjukpenninggrundande inkomst (SGI) vid inkomst av anställning enligt lagen om allmän försäkring (AFL)*
- 1997:10 *Föräldrapenningförmåner* (avsnittet om SGI)

I de nämnda allmänna råden finns 58 rekommendationer som berör SGI-området (se sammanställning i bilaga). Ca tio rekommendationer omvandlas till RAR. En majoritet av rekommendationerna omvandlas inte till RAR. De berörs dock i vägledningen på så sätt att de inlemmas i den löpande texten med stöd av författning, förarbeten och domar från försäkringsöverdomstolen (FÖD). Vissa rekommendationer berörs dock

inte alls i vägledningen. Två tidigare rekommendationer rörde tillämplig lagstiftning/försäkringstillhörighet och SGI. Vägledningen om SGI innehåller inte sådana frågor, vilket medför att rekommendationerna faller bort. Orsaken till att vissa övriga rekommendationer inte alls berörs är att de på grund av till exempel förändrad praxis och lagstiftning mist sin aktualitet.

Föreslagna rekommendationer

Totalt föreslås 19 rekommendationer.

Sammanfattning av kostnader och effekter

De rekommendationer som utgått och inte berörs i vägledningen bedöms, av skäl som tidigare anförts, inte medföra några som helst effekter för någondera part. Övriga nuvarande rekommendationer som föreslås utgå har inarbetats i vägledningen eller omvandlats till RAR, vilket innebär att handläggningen i detta avseende kommer att fortgå såsom tidigare. Nämnade förändringar bedöms inte medföra någon påverkan på kostnaderna inom SGI-området.

Bakgrunden till de nya föreslagna allmänna råden är den information som inkommer till RFV från försäkrade, allmänna försäkringskassor, samt de förtydliganden och förändringar av praxis som skett på grund av domar i förvaltningsdomstolar.

Syftet med RFV:s förslag till nya RAR är att åstadkomma en mer enhetlig tillämpning av bestämmelserna gentemot enskilda. Detta medför i sin tur en ökad grad av rättssäkerhet. Dessutom är målet att åstadkomma en ökad tydlighet som bör leda till att försäkringskassornas administrationskostnader inom SGI-området i viss mån kan minskas. I många fall utgör RFV:s förslag till RAR ett förtydligande av den tolkning av bestämmelserna som redan idag förekommer hos försäkringskassor och domstolar.

Sammantaget bedöms förändringen av RFV:s allmänna råd inte medföra några ökade försäkringskostnader.

Berörda av förslaget

Förutom de försäkrade är det de allmänna försäkringskassorna som berörs av förslaget. Det bifogade förslaget är därför överlämnat till fem allmänna försäkringskassor för synpunkter. Enheter internt inom RFV har också beretts möjlighet att lämna synpunkter.

Småföretagare

Småföretagens situation bedöms, i jämförelse med nuvarande ordning, inte alls påverkas av ändringarna i RFV:s allmänna råd.

Kontaktpersoner på RFV

- Magnus Pettersson, telefon 08-786 96 03
e-post: magnus.pettersson@rfv.sfa.se
- Magnus Nilsson, telefon 08-786 94 32
e-post: magnus.nilsson@rfv.sfa.se

Bilagor:

Nuvarande allmänna råd (*rekommendationer*)
Förslag till nya allmänna råd (RAR 2002:XX)

RIKSFÖRSÄKRINGSVERKET INFORMERAR

1 (3)

Meddelande Im 2002:070, 2002-06-20

Sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid – ny vägledning och nya allmänna råd

Riksförsäkringsverket (RFV) har beslutat om ny vägledning (2002:4) och nya allmänna råd (2002:2) (RAR) om sjukpenninggrundande inkomst (SGI) och årsarbetstid.

RAR gäller från och med den 1 juli 2002.

Detta innebär att RFV:s allmänna råd 1986:6 *Sjukpenninggrundande inkomst av annat förvärvsarbete än anställning samt karenstidsregler enligt lagen om allmän försäkring (AFL)* och 1996:13 *Sjukpenninggrundande inkomst av anställning enligt lagen om allmän försäkring (AFL)* upphör fr.o.m. den 30 juni 2002.

Arbetsprocessen

Vägledning och allmänna råd har arbetats fram i samarbete med fem allmänna försäkringskassor. Dessutom har Riksskatteverket (RSV) medverkat i arbetsprocessen.

Vägledning

Vägledningen rymmer både frågor om inkomst av anställning (SGI-A) och om inkomst av annat förvärvsarbete (SGI-B). De två tidigare allmänna råden har således sammanförts i en vägledning.

Vägledningen beskriver lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd (RAR) om SGI och årsarbetstid. Vidare beskrivs förarbeten till lagstiftning samt de domar som ger en bild av den praxis inom området som är viktig för att förstå hur bestämmelserna om SGI och årsarbetstid ska tillämpas. I vägledningen finns ett stort antal exempel som syftar till att tydliggöra de regler som beskrivs.

Utöver SGI och årsarbetstid innehåller vägledningen en beskrivning av allmänna regler om karenstid för personer med inkomst av annat förvärvsarbete.

Allmänna råd (RAR)

Vid arbetet med att ta fram nya allmänna råd har RFV gått igenom de *rekommendationer* om SGI och årsarbetstid som fanns i de nu upphörda allmänna råden 1997:10 *Föräldrapenningförmåner* och 1987:14 *Beräkningsregler för ersättning vid korttidssjukdom och tillfällig vård av barn*. Detsamma gäller de rekommendationer som fanns i de allmänna råden om SGI (1986:6 och 1996:13).

Vissa av dessa rekommendationer har förts över till RFV:s nya serie med allmänna råd (RAR).

En majoritet av tidigare rekommendationer har inte omvandlats till RAR utan finns i stället beskrivna i vägledningen med stöd av författning, domar och förarbeten.

Ett fåtal rekommendationer har utgått helt, framför allt p.g.a. att de som en följd av förändrad praxis och lagstiftning mist sin aktualitet. Ett par tidigare rekommendationer berörde SGI och tillämplig lagstiftning/försäkringstillhörighet. Vägledningen om SGI innehåller för närvarande inte några sådana frågor vilket medfört att dessa rekommendationer inte finns med.

Nyheter och förändringar

Av det som kan betecknas som nyheter eller förändringar i jämförelse med tidigare allmänna råd om SGI och årsarbetstid kan bl.a. följande frågor uppmärksammas.

- Vägledningen innehåller ett utbyggt avsnitt om kopplingen mellan SGI och skatterätten (kapitel 3). Även i kapitel 5 finns vissa nyheter som rör SGI och skatterätten.
- Innehållet i de IM (IM 1998:72, 1999:130, 2002:027 och 2002:053) som gått ut till försäkringskassorna, och som inte beskrivits i tidigare allmänna råd, är införda i vägledningen. Det gäller t.ex. SGI i samband med vissa tjänstgöringstillägg, vid hyrdatoravtal (avsnitt 4.2 och 4.3), samt vid vilande förtidspension (avsnitt 8.2). Dessutom innehåller vägledningen information om hur försäkringskassorna kan förhålla sig i de fall en försäkrad anmäler ändrad inkomst utan att detta är av betydelse för ersättningen eller ersättningens storlek (avsnitt 6.2).
- Kotersättning för sjömän, produktionstillägg och inkomst av arbete från lönebidragsanställning (avsnitt 4.1).
- Ersättningar som utbetalas i samband med att en anställning upphör (avsnitt 4.1 och 4.2).
- Beräkning av SGI vid helgersättning för några men inte alla dagar (avsnitt 4.3).
- Beräkning av SGI i de fall inkomster från en anställning är oregelbundna (avsnitt 4.3).
- SGI under och efter uppbyggnadsskede (avsnitt 5.6).
- Ersättningsperiod (avsnitt 6.1).
- Anledning till ändring vid retroaktiva löneavtal (avsnitt 6.1).
- Arbetslösa som helt eller delvis avbryter sitt arbetssökande för vård av barn innan barnets ettårsdag (avsnitt 7.2).

Frågor

Försäkringsansvarig Magnus Nilsson, 08-786 94 32 eller försäkringsspecialist Magnus Pettersson, 08-786 96 03 mottar eventuella frågor och funderingar, samt synpunkter på hur vägledningen kan utvecklas inför kommande versionsförändringar.

På Riksförsäkringsverkets vägnar

Jan Almqvist

Magnus Pettersson

Riksförsäkringsverkets allmänna råd om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid;

RAR 2002:2

beslutade den 31 maj 2002.

Riksförsäkringsverket beslutar om följande allmänna råd.

Till lagen (1962:381) om allmän försäkring

3 kap. 2 § första stycket

Innehållet i bestämmelsen

Sjukpenninggrundande inkomst är den årliga inkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete, antingen som arbetstagare i allmän eller enskild tjänst (*inkomst av anställning*) eller på annan grund (*inkomst av annat förvärvsarbete*).

Allmänna råd

Om det på grund av att inkomsterna från anställningen är oregelbundna blir svårt att bedöma vilken inkomst en försäkrad kan antas komma att få, bör den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas med ledning av ett genomsnitt av tidigare inkomster från anställningen. Hur lång period som kan beaktas vid sådan beräkning bör bedömas med ledning av omständigheterna i det enskilda ärendet.

3 kap. 2 § tredje stycket

Innehållet i bestämmelsen

Inkomst av arbete för egen räkning får ej beräknas högre än som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning.

Allmänna råd

Vid beräkning av jämförelseinkomsten bör den anpassas så att den, utan begränsning av arbetstidslagen (1982:673), motsvarar den försäkrades faktiska arbetsinsats i den egna verksamheten. Det bör gälla oavsett om han eller hon arbetar normal heltid, i mindre omfattning eller mer än heltid.

3 kap. 2 b § första stycket

Innehållet i bestämmelsen

Årsarbetstid beräknas av försäkringskassan för försäkrade som har en sjukpenninggrundande inkomst som helt eller delvis är att hänföra till anställning när detta är av betydelse för beräkning av ersättning. Årsarbetstiden är det antal timmar per år som en försäkrad kan antas komma att ha tills vidare i ifrågavarande förvärvsarbete som ordinarie eller motsvarande normal arbetstid.

Allmänna råd

I de fall det finns avtal om att ett arbete beräknas ta en viss tid i anspråk, men den försäkrade får utföra arbetet på kortare tid, bör den avtalade arbetstiden användas vid beräkning av årsarbetstiden.

3 kap. 5 § andra stycket

Innehållet i bestämmelsen

Ändring som avses i 3 kap. 5 § första stycket skall gälla från och med den dag då anledningen till ändringen uppkommit. Den sjukpenninggrundande inkomst som ändrats enligt 3 kap. 5 § första stycket a får dock läggas till grund för ersättning tidigast från och med första dagen i den ersättningsperiod som inträffar i anslutning till att försäkringskassan fått kännedom om inkomständringen.

Allmänna råd

För en person med inkomst av anställning bör dagen för anledning till ändring på grund av löneändring vara den dag då löneavtalet undertecknats. Om den nya lönen har utbetalats utan att ett löneavtal undertecknats bör anledningen till ändringen anses ha uppkommit den första dagen i den månad då en sådan utbetalning gjorts.

Löpande ersättningsperioder med olika slags ersättningar bör ses som olika ersättningsperioder om anledningen till att ersättningarna utbetalas är olika.

3 kap. 5 § tredje stycket 4

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller för tid då den försäkrade är gravid och avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten härför.

Allmänna råd

Att avbryta eller inskränka arbetssökande på grund av graviditet enligt 3 kap. 5 § tredje stycket 4 bör jämföras med att avbryta eller inskränka förvärvsarbete. Detta bör endast gälla den som omfattas av SGI-skydd enligt 3 § förordningen (2000:1418) om tillämpning av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst vid studier eller arbetslöshet.

3 kap. 5 § tredje stycket 5

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller för tid då den försäkrade är helt eller delvis ledig från förvärvsarbete för vård av barn och barnet inte fyllt ett år. Detta gäller om den försäkrade är förälder till barnet eller likställs med förälder enligt 1 § föräldraledighetslagen (1995:584). Motsvarande gäller vid adoption av barn som ej fyllt tio år eller vid mottagande av sådant barn i avsikt att adoptera det, om mindre än ett år förflutit sedan den försäkrade fick barnet i sin vård.

Allmänna råd

Att helt eller delvis avbryta arbetssökande på grund av vård av barn enligt 3 kap. 5 § tredje stycket 5 bör jämföras med att vara helt eller delvis ledig från förvärvsarbete. Detta bör endast gälla den som omfattas av SGI-skydd enligt 3 § förordningen (2000:1418) om tillämpning av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst vid studier eller arbetslöshet.

Till Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst

3 § första stycket

Innehållet i bestämmelsen

Fastställd sjukpenninggrundande inkomst får anpassas till löneutvecklingen inom den försäkrades yrkesområde för en försäkrad som inte fyllt 65 år under förvärvsavbrott i de situationer som anges i punkterna 1 – 3.

Allmänna råd

För personer med sjukpenninggrundande inkomst beräknad på inkomster från en pågående anställning bör den sjukpenninggrundande inkomsten anpassas efter den försäkrades faktiska löneutveckling som framgår av avtal mellan den försäkrade, dennes arbetsgivare och aktuellt fackförbund.

För en aktiebolagsdelägare kan sjukpenninggrundande inkomst anpassas efter löneutvecklingen genom en skälighetsbedömning med ledning av de tre senaste årens taxerade löneuttag. En genomsnittsbereäkning kan tillämpas om löneuttaget varierat. Om inkomsterna gradvis stigit kan en trendberäkning vara mer lämplig.

För personer med inkomst av annat förvärvsarbete kan det inte vara aktuellt att anpassa den sjukpenninggrundande inkomsten efter löneutvecklingen, eftersom deras sjukpenninggrundande inkomst baseras på skatterättslig nettointäkt och inte på lön.

5 § första stycket*Innehållet i bestämmelsen*

Har en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning under en följd av år i allmän självdeklaration redovisat lägre skatterättslig nettointäkt än vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, skall hans sjukpenninggrundande inkomst beräknas med ledning av de tre senaste årens taxering. Den sjukpenninggrundande inkomsten får beräknas till ett högre belopp än vad som framgår av den skatterättsliga nettointäkten under en verksamhets uppbyggnadsskede eller om det finns andra särskilda skäl, såsom stark skuldbelastning, ändrade förvärvsförhållanden eller tillfälliga förluster.

Allmänna råd

Vid jämförelse av taxerade inkomster mellan år bör en omräkning av tidigare års taxerade inkomster göras med hjälp av innevarande års förhöjda prisbasbelopp.

Om de tre senaste årens taxerade inkomster visar en uppåtgående eller nedåtgående trend bör detta beaktas vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst. Om det går att göra en rimlig bedömning av årets beräknade nettointäkt bör beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten göras med utgångspunkt från innevarande verksamhetsår. En uppåtgående trend bör antas fortsätta om det inte med säkerhet kan konstateras att inkomstnivån kommer att sjunka i fortsättningen. Om en nedåtgående trend kan antas bli bruten under året bör detta beaktas vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten.

Om de tre senaste årens taxerade inkomster inte uppvisar någon trend bör som huvudprincip genomsnittet av dessa inkomster användas för att fast-

ställa den sjukpenninggrundande inkomsten. Detsamma bör gälla i de fall en inkomsttend skapats genom tillämpning av bestämmelserna i inkomstskattelagen (1999:1229) om räntefördelning, expansionsfonder eller periodiseringsfonder.

Uppbyggnadsskedet bör bedömas från och med tidpunkten då en verksamhet övertogs eller startades, oberoende av om aktivitetsstöd vid stöd till start av näringsverksamhet utbetalats eller inte.

Under verksamhetens uppbyggnadsskede bör den sjukpenninggrundande inkomsten fastställas till den jämförelseinkomst som avses i 3 kap. 2 § tredje stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring. Detta bör gälla även om jämförelseinkomsten är högre än den inkomst den försäkrade själv uppgett. Om det är sannolikt att nettointäkten efter uppbyggnadsskedet inte kommer att uppgå till jämförelseinkomsten bör dock den sjukpenninggrundande inkomsten fastställas till den beräknade nettointäkten efter uppbyggnadsskedet.

Stark skuldbelastning bör anses föreligga när de långfristiga skulderna uppgår till 55 procent av tillgångarna.

I bedömningen av på vilket sätt stark skuldbelastning ska påverka nettointäkten bör den referensränta som gäller vid årets ingång användas.

Vid bedömning av om nettointäkten under en följd av år understigit jämförelseinkomsten, och vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten, bör bortses från inkomstår som inneburit en tillfällig förlust.

1. Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 juli 2002.

2. Genom dessa allmänna råd upphävs Riksförsäkringsverkets allmänna råd (AR 1986:6) Sjukpenninggrundande inkomst av annat förvärvsarbete än anställning samt karenstidsregler enligt lagen om allmän försäkring (AFL) och (AR 1996:13) Sjukpenninggrundande inkomst av anställning enligt lagen om allmän försäkring (AFL).

RIKSFÖRSÄKRINGSVERKET

ASTRID CHRISTIERNSSON

Magnus Pettersson

Nuvarande rekommendationer:

Förteckningen nedan gäller rekommendationer i RFV:s allmänna råd:

- 1986:6 *Sjukpenninggrundande inkomst av annat förvärvsarbete än anställning samt karenstidsregler enligt lagen om allmän försäkring (AFL)*
- 1987:14 *Beräkningsregler för ersättning vid korttidssjukdom och tillfällig vård av barn* (avsnittet om årsarbetstid)
- 1996:13 *Sjukpenninggrundande inkomst (SGI) vid inkomst av anställning enligt lagen om allmän försäkring (AFL)*
- 1997:10 *Föräldrapenningförmåner* (avsnittet om SGI)

- 1986:6 *Sjukpenninggrundande inkomst av annat förvärvsarbete än anställning samt karenstidsregler enligt lagen om allmän försäkring (AFL)*

Arbetstagarbegreppet (s. 13)

1. Beträffande arbetstagarbegreppet *rekommenderar* RFV att de bedömningar som görs av de lokala skattemyndigheterna används till ledning för Försäkringskassans bedömning.

Kommentar: Rekommendationen utgår. Dels har Försäkringskassans problem på detta område minskat genom införandet av F-skattsedeln, dels är innehållet i rekommendationen fullt möjligt att beskriva i brödtext.

Flera förvärvskällor (s. 14)

2. RFV *rekommenderar* att inkomster respektive underskott i olika förvärvskällor inte kvittas mot varandra vid beräkning av SGI-B.

Kommentar: Rekommendationen utgår. Skattereglerna har förändrats. Dessa beskrivs. I brödtext beskrivs även att det inte finns författningsstöd för att beräkna SGI på annat sätt än enligt de huvudregler som redovisas i vägledningen.

Skönstaxering (s. 15)

3. RFV *rekommenderar* att Försäkringskassan vid skönstaxering tar reda på bakomliggande faktorer när SGI:n måste fastställas enbart med hjälp av skönstaxering.

4. Har taxeringsmyndigheten under flera år åsatt en försäkrad skönstaxeringar *rekommenderar* RFV att Försäkringskassan inte utan mycket starka skäl fränkänner dessa bedömningar betydelse.

***Kommentar:** Rekommendationerna utgår. Beskrivs i brödtext att Försäkringskassan tar ledning av den skatterättsliga nettointäkt som fastställs vid skönstaxering.*

Näringsförbud (s. 16)

5. När Försäkringskassan får uppgift att någon meddelats näringsförbud rekommenderar RFV att SGI-B inte skall fastställas för den försäkrade.

***Kommentar:** Rekommendationen utgår. Beskrivs i stället i brödtext, eftersom en slutsats följer ganska naturligt av lagar.*

Jämförelseinkomst (s. 17-18)

6. Om redovisad nettointäkt endast avviker obetydligt från jämförelseinkomsten rekommenderar RFV att nettointäkten får godtas som SGI-B utan vidare prövning.

***Kommentar:** Rekommendationen utgår. Rekommendationen strider mot 3 kap. 2 § tredje stycket AFL. I brödtext beskrivs att jämförelseinkomsten utgör det tak som begränsar SGI. Möjligheter finns att använda höga jämförelseinkomster, t.ex. i de fall den försäkrade har lång erfarenhet, hög utbildningsnivå etc.*

7. Arbetar den försäkrade i väsentligt större omfattning i sin egen verksamhet än vad en anställd i liknande arbete skulle ha gjort och har han en motsvarande hög nettointäkt rekommenderar RFV att jämförelseinkomsten fastställs med hänsyn till den större arbetsinsatsen.

***Kommentar:** Rekommendationen omvandlas, med en förtydligande omskrivning, till en RAR.*

8. RFV rekommenderar att den faktiskt arbetade tiden läggs till grund för beräkningen av jämförelseinkomsten.

***Kommentar:** Rekommendationen omvandlas, med en förtydligande omskrivning, till en RAR.*

9. Är det klart att administrationen är en inte oväsentlig del av en rörelseidkares arbete rekommenderar RFV att rörelseidkarens normala yrkesområde inte ensamt skall tjäna som ledning för rörelseinkomstens beräkning.

***Kommentar:** Rekommendationen utgår. Följer av att jämförelseinkomsten skall fastställas efter den försäkrades arbetsuppgifter m.m. Beträffande administrationen så beskrivs detta även i brödtext med stöd av FÖD dom 660-1980 (se nedan).*

10. För att inte bli alltför låst i sin bedömning rekommenderar RFV att Försäkringskassan använder högsta möjliga belopp när man bestämmer jämförelseinkomsten.

Kommentar: *Rekommendationen utgår. I brödtext beskrivs att jämförelseinkomsten utgör det tak som begränsar SGI. Möjligheter finns att beakta höga jämförelseinkomster, t.ex. i de fall den försäkrade har lång erfarenhet, hög utbildningsnivå etc.*

11. Kan omfattningen av företagarens nämnda arbete inte fastställas rekommenderar RFV att jämförelseinkomsten ökas med 10 procent.

Kommentar: *Rekommendationen utgår. "Nämnda arbete" syftar på administration, reparation m.m. Innehållet i rekommendationen skrivs som slutsats till FÖD dom 660-1980.*

Under en följd av år (s. 20)

12. Kan det göras troligt att de senaste årens intäktsnivåer inte ger en rättvisande bild av den försäkrades verksamhet, rekommenderar RFV att avvakta ytterligare något år innan SGI-B begränsas i enlighet med verkets kungörelse.

Kommentar: *Rekommendationen utgår. Har ringa stöd i domar. De beräkningsregler som finns, och de allmänna råd som föreslås införs, innebär att en fullt tillräcklig flexibilitet finns för Försäkringskassan vid beräkningen av SGI. Även i de fall SGI beräknas med ledning av de tre senaste årens taxeringar finns en möjlighet att väga in den försäkrades egna uppgifter om en deklarerad eller förväntad inkomst som ännu inte varit föremål för taxering.*

Nettointäkt i deklARATIONEN (s. 20)

13. RFV rekommenderar att en omräkning av tidigare inkomster görs med hjälp av basbeloppet för att kunna jämföra inkomster från olika år.

Kommentar: *Rekommendationen omvandlas till en RAR som säger att det förhöjda prisbasbeloppet kan användas.*

Trendberäkning (s. 21)

14. Är inkomsterna för de tre senaste åren oregelbundna måste en sammanvägning ske. Utredningen måste dock ta sikte på innevarande verksamhetsår. Kan årets inkomst något så när beräknas rekommenderar RFV att tonvikt läggs vid denna inkomst i sammanvägningen. Kan en nedåtgående inkomsttrend antas bli bruten under året, bör därför inte SGI-B beräknas som en fortsatt nedåtgående trend. Däremot bör en uppåtgående trend beräknas fortsätta om det inte med säkerhet kan konstateras att inkomstnivån kommer att sjunka i fortsättningen. Kan årets inkomst något så när beräknas rekommenderar RFV att tonvikt läggs vid denna inkomst i sammanvägningen.

Kommentar: *Rekommendationen omvandlas, med samma innehåll, till en RAR.*

Uppbyggnadsskede (s. 22)

15. RFV rekommenderar att uppbyggnadsskede får påverka SGI-B upp till 5 år.

16. När kassan fastställt den tid uppbyggnadsskedet får påverka SGI-bedömningen *rekommenderar* RFV att kassan därefter inte ändrar den fastställda tiden utan starka skäl.

17. RFV *rekommenderar* att inkomstår under ett uppbyggnadsskede inte tas med i en senare SGI-bedömning.

Kommentar: *Rekommendationerna utgår.*

Numera, med stöd av FÖD-dom 2618-1983, ref. 1986:15, SOU 1983:48, s. 104 och prop. 1984/85:78, s. 102ff är uppbyggnadsskede en omständighet att beakta vid fastställandet av SGI. Bedömningen skall göras med hänsyn till omständigheterna. En viss längd kan därför inte fastställas på förhand.

Beträffande sistnämnda rekommendation kan även sägas att FÖD dom 2618-1983, ref. 1986:15 ger vid handen att SGI kan beräknas med ledning av de tre senaste årens taxering.

Domen och slutsatser av domen beskrivs i brödtext.

Särskilt investeringsavdrag (s. 22)

18. När nettointäkten ökas med det gjorda avdraget *rekommenderar* RFV att någon justering med hänsyn till egenavgifter inte görs.

Kommentar: *Rekommendationen utgår. Regeln om särskilt investeringsavdrag är sedan några år borttagen från både skatterätten och från 5 § RFFS 1998:12.*

Tillfälliga bokslutsdispositioner (s. 22)

19. RFV *rekommenderar* att bokslutsdispositioner som mer eller mindre tillfälligt innebär vissa förskjutningar i redovisningsskyldigheten inte medför att nettointäkten höjs vid bestämmande av SGI-B.

Kommentar: *Rekommendationen utgår. Beskrivs i brödtext med stöd i FÖD dom 2020-1983, ref. 1985:55.*

Stark skuldbelastning (s. 23)

20. RFV *rekommenderar* att kassorna använder sig av denna procentsats (55% se lantbruksstyrelsens allmänna råd 1982:1) även vid bedömning av andra företagargrupper skuldbelastning.

Kommentar: *Rekommendationen blir, något omvandlad, en RAR.*

21-22. RFV *rekommenderar* att inverkan på SGI-bedömningen av stark skuldbelastning inte medges längre tid än fem år. Sammanfaller perioder med stark skuldbelastning med ett uppbyggnadsskede *rekommenderar* RFV att femårstiden inte förlängs av detta skäl.

Kommentar: *Rekommendationerna utgår. Tidslängden bedöms mer vara en fråga för praxis att avgöra.*

23. Har ett företag bedömts vara starkt skuldbelastat återstår att avgöra vilken inverkan detta skall ha på nettointäkten. Även i detta fall rekommenderar RFV att någon justering med hänsyn till egenavgifter inte görs.

Kommentar: Rekommendationen utgår eftersom det bedöms saknas skäl att RAR:a om denna tämligen svårhanterliga detalj. Av det övriga i avsnittet framgår tydligt RFV:s bild av hur regeln om stark skuldbelastning bör tillämpas.

24. För att slippa omräkningar när diskontot ändras rekommenderar RFV att det diskonto som gäller vid årets ingång används.

Kommentar: Rekommendationen omvandlas till RAR.

25. Vid beräkning av skulderna rekommenderar RFV att inte medräkna avsättningar till lagerreserv, resultatutjämningsfond, allmän investeringsfond/reserv eller liknande.

Rekommendationen utgår. I en RAR beskrivs vad som avses med skulder. Av denna nya RAR följer att innehållet i tidigare rekommendation kan beskrivas i brödtext.

Tillfälliga förluster (s. 24)

26. RFV rekommenderar att inkomstår som inneburit en tillfällig förlust inte tas med då kassan beräknar om nettointäkten under en följd av år understigit jämförelseinkomsten.

Kommentar: Rekommendationen omvandlas till en RAR.

Karenstid (s. 25-26)

27. RFV rekommenderar att anmälan om ändrad karenstid skall göras skriftligen till kassan.

28. RFV rekommenderar att åldern vid ansökningstillfället är avgörande för om den försäkrade uppfyller åldersvillkoret.

29. RFV rekommenderar att för den som har karenstid registrerad räknas väntetiden från den dag kassan skriftligen fått kännedom om karenstidsändringen

30. RFV rekommenderar att för den som inte har SGI-B registrerad men anmäler sådan inkomst utan att ange karenstid får den dag inkomststoppgiften kom in till kassan räknas som kännedomsdatum.

Kommentar: Rekommendation nr 28 utgår och beskrivs i brödtext med stöd av FÖD-dom 977-1982, ref. 1984:4. Övriga rekommendationer utgår tills vidare helt eftersom de riktar sig till allmänheten. Kan bli föremål för en framtida föreskrift.

- 1987:14 Beräkningsregler för ersättning vid korttidssjukdom och tillfällig vård av barn (avsnittet om årsarbetstid)

(Detta allmänna råd har utgått sedan tidigare. Av denna anledning motiveras hanteringen av de rekommendationer som varit aktuella för SGI-vägledningen något mindre utförligt)

Årsarbetstid och SGI-skydd (s. 10 och 13)

31. Eftersom det skall finnas en fast koppling mellan SGI och årsarbetstid *rekommenderar* RFV att reglerna i AFL och RFV:s kungörelse om SGI-skyddad tid tillämpas även på årsarbetstid på så sätt att en arbetstidsändring inte påverkar en försäkrads fastställda årsarbetstid, om en ändring av årsarbetstiden skulle medföra en försämring av den försäkrades ersättning.

32. Eftersom det skall finnas en fast koppling mellan SGI och årsarbetstid *rekommenderar* RFV att en arbetstidsändring påverkar en sådan försäkrads fastställda årsarbetstid endast om ändringen av arbetstiden kan antas bestå under minst sex månader.

Kommentar: Rekommendationerna utgår och beskrivs i brödtext i termer av "det är lämpligt att" (nr 31) och med stöd av prop. 1986/87:69, s. 28ff (nr 32).

Ordinarie arbetstid (s. 13)

33. RFV *rekommenderar* att uppgifter om ordinarie arbetstid vid behov hämtas i kollektivavtal. Finns inte kollektivavtal bör tiden i anställningsavtal eller i arbetsschema för en enskild försäkrad kunna användas.

Kommentar: Utgår och beskrivs i brödtext med stöd av prop. 1986/87 och FÖD-dom 1201-1988, ref. 1992:4.

Mertid, övertid m.m. (s. 13)

34. RFV *rekommenderar* vidare att mertid och övertid samt tid i jour och beredskap, förberedelsetid eller därmed jämförlig tid inte inräknas i ordinarie arbetstid.

Kommentar: Utgår och beskrivs i brödtext med stöd i prop. 1986/87:69, s. 30f.

Normal arbetstid (s. 14)

35. Om den försäkrade för att ge underlag för beräkning av sin årsinkomst behöver göra en uppskattning av sin arbetstid *rekommenderar* RFV att denna uppskattning också läggs till grund för beräkningen av årsarbetstiden.

Kommentar: Utgår och beskrivs i brödtext med stöd av 3 kap. 2 b § tredje stycket AFL.

Timberäknad arbetstid (s. 14)

36. I vissa löneavtal finns bestämmelser om sjukavdrag per timme för de första frånvarodagarna och därefter löneavdrag per dag. Innehåller

löneavtal sådan bestämmelse *rekommenderar* RFV att den försäkrades årsarbetstid timberäknas.

Kommentar: Utgår. Skrivs i brödtext. Följer av lagtext 3 kap. 2 b § som beskriver huvudregeln dvs. årsarbetstid i timmar. Förordningen 2-3 §§ anger att årsarbetstiden schablonberäknas endast för den som har lika stort avdrag per dag.

Årsarbetstid i dagar (s. 15)

37. Enligt förordningen skall årsarbetstiden dagberäknas för anställda som vid frånvaro på grund av sjukdom från sitt huvudsakliga förvärvsarbete har lika stort löneavdrag varje dag. Har den försäkrade löneavdrag per dag som inte varierar på grund av antalet arbetstimmar per dag *rekommenderar* RFV att årsarbetstiden anges i dagar.

Kommentar: Utgår. Beskrivs i brödtext. Framgår av 2-3 §§ förordning förordningen 1987:361 om schablonberäkning.

Huvudsakligt förvärvsarbete (s. 17)

38. Problem med att fastställa vilket arbete som är huvudsakligt förvärvsarbete kan uppstå för den som är lärare och har ett annat ungefär lika stort arbete, men där arbetstiden i skolan uttrycks i undervisningstimmar och arbetstiden i det andra arbetet uttrycks i timmar av en 40-timmarsvecka. RFV *rekommenderar* mot bakgrund av detta att undervisningstiden översätts till 40-timmarsvecka vid bestämmande av huvudsakligt förvärvsarbete.

Kommentar: Utgår. Beskrivs inte alls i vägledningen, eftersom frågan har minskat i aktualitet i samband med att lärarnas situation förändrats något. Därav bedöms det inte särdeles viktigt att peka ut denna grupp.

Uppdragstagare (s. 19)

39. För uppdragstagare, t ex förtroendemän, som har inkomster från dels årsarvoden för olika former av förberedelsearbeten med mera, dels sammanträdesarvoden *rekommenderar* RFV att endast sammanträdestid räknas som ordinarie arbetstid. Sammanträdestiden beaktas endast i den mån den ligger utanför arbetstiden i anställning.

Kommentar: Utgår och beskrivs i vägledningen med stöd av prop. 1986/87:69 s. 31 och 45.

Beting (s. 19)

40. Vissa försäkrade har inkomster av arbete som har en annan karaktär. I en typ av sådant arbete är avtalat att en viss tid skall anses åtgå för att utföra arbetet. Den försäkrade får dock utföra arbetet på kortare tid. RFV *rekommenderar* att den avtalade tiden används vid beräkningen av årsarbetstid.

Kommentar: Omvandlas till RAR.

Idrottsutövare, säsongarbetare (s. 19)

41. Om det inte är möjligt att göra en rimlig uppskattning av årsarbetstiden rekommenderar RFV att en arbetstid konstrueras med utgångspunkt i den timlön som erhålls om högsta möjliga SGI divideras med den för en heltidsarbetande normala årsarbetstiden, avrundat till närmast högre tiotal kronor.

Kommentar: Utgår och beskrivs i brödtext att FK i dessa fall får försöka göra en uppskattning av ÅA.

- 1996:13 Sjukpenninggrundande inkomst (SGI) vid inkomst av anställning enligt lagen om allmän försäkring (AFL)

Återkomst till Sverige (s. 10)

42. RFV rekommenderar att den försäkrades SGI fastställs till lägst det belopp som gällde omedelbart före utflyttningen. Den försäkrades SGI kan därtill få anpassas till löneutvecklingen inom hans yrkesområde i Sverige.

Kommentar: Utgår. SGI kontra EU-regler berörs inte i vägledningen. Frågan kan bli aktuell vid ett eventuellt framtida tilläggsblad.

Inkomst från idrottsutövning (s. 15)

43. Det förekommer att centrala idrottsförbund understödjer en idrottares utövningar av sin sport. RFV rekommenderar att inkomsten från sådant idrottsförbund anses som inkomst av anställning och grundar rätt till SGI.

Kommentar: Utgår. Idrottsutövares inkomster och SGI beskrivs i vägledningen med stöd av Riksskatteverkets (RSV) rekommendationer om idrottslig verksamhet (RSV S 2000:52).

Helgersättning (s. 17)

44. I de fall arbetstagaren inte har helgersättning rekommenderar RFV att beräkningen baseras på 50 veckor istället för 52 veckor.

Kommentar: När det gäller årsarbetstid är det reglerat i lag, förordning och RFFS att schablonberäkning kan göras. Detta framgår av 3 kap. 2 b § AFL, förordning 1987:361 och RFFS 1998:5.4.

Försäkringskassans utredningsskyldighet (s. 19)

45. Har ett ersättningsärende pågått längre tid än ett år och den försäkrades SGI varit oförändrad under denna tid, rekommenderar RFV att försäkringskassan utreder om löneutveckling har skett inom den försäkrades yrkesområde.

Kommentar: Utgår och blir vägledning med stöd i JK beslut 1995-09-12, dnr. 1575-94-43.

Gravid och arbetssökande (s. 24)

46. En situation som liknar den när kvinnan förvärvsarbetar är när en gravid kvinna är arbetslös och omfattas av SGI-skyddet enligt RFV:s

föreskrifter men till följd av sin graviditet avbryter eller inskränker sitt arbetssökande under motsvarande tid. RFV *rekommenderar* att kvinnan i sådant fall får behålla sitt SGI-skydd.

Kommentar: Omvandlas till RAR, om än något omformulerad. Nya RAR fokuserar på anledningen till ledigheten i stället för på personen som omfattas.

Ökad arbetsinsats inom sex månader före beräknad förlossning (s. 25)
47. I bedömningen ingår även den försäkrades avsikt att förvärvsarbeta efter föräldraledigheten. RFV *rekommenderar* att försäkringskassan i varje ärende gör en utredning med den försäkrades arbetsgivare eller på annat lämpligt sätt klarlägger hennes avsikt att förvärvsarbeta efter föräldraledigheten.

Kommentar: Utgår och skrivs i brödtext med stöd av FÖD dom 1063-1984, ref., 1988:50 och FÖD dom 1867-1981, ref. 1982:13.

Förvärvsarbetande 65-åring (s. 27)

48. Enligt RFV:s föreskrifter fastställs SGI för en försäkrad som fyllt 65 år och som inte förvärvsarbetar av anledning som berättigar till ersättning, t ex sjukpenning, om han kan styrka att han skulle ha arbetat om han inte hade varit sjuk. RFV *rekommenderar* försäkringskassan att ålägga den försäkrade att styrka att han skulle ha arbetat om han inte hade varit sjuk genom att exempelvis visa upp ett anställningsavtal eller intyg från arbetsgivare eller uppdragsgivare.

Kommentar: Utgår. Beskrivs i brödtext i termer av att "det är lämpligt att...".

Avbrott i arbetssökandet (s. 28)

49. Med hänsyn till bl.a. gällande semesterbestämmelser och på grund av de enskilda omständigheterna har avbrottet inte ansetts föranleda sänkning av den försäkrades SGI. RFV *rekommenderar* att den försäkrades SGI inte sänks om han avbryter arbetssökandet under en period om högst fem veckor i följd per kalenderår.

Kommentar: Utgår och beskrivs i vägledningen med stöd av FÖD dom 296-84, ref. FÖD 1986:27 och FÖD dom 1876-85)

Arbetslös egenföretagare (s. 28)

50. Reglerna om SGI-skydd i samband med arbetslöshet omfattar även egenföretagare med en SGI som baseras på inkomst av annat förvärvsarbete. Om den försäkrade söker anställning *rekommenderar* RFV att han får behålla sin SGI baserad på inkomsten från annat förvärvsarbete.

Kommentar: Utgår och beskrivs i vägledning. Följer av bestämmelserna i 3 kap. 2 § AFL och av framför allt reglerna om SGI-skydd i 3 § förordning 2000:1418.

Studietids-SGI (s. 30)

51. RFV *rekommenderar* att studietids-SGI fastställs att motsvara den årliga förväntade inkomsten och att årsarbetstiden beräknas till den årliga arbetstiden under studietiden.

Kommentar: Utgår och blir vägledning. Framgår tydligt av 3 kap. 5 § fjärde stycket AFL.

Etablerad inom yrkesområdet (s. 31)

52. RFV *rekommenderar* att den försäkrade skall ha förvärvsarbetat mer än ett år inom yrket för att anses etablerad inom yrkesområdet.

Kommentar: Utgår och blir vägledning med stöd av RFV:s rättslägesanalys om SGI (RFV Anser 1997:6, s. 26f), Westerhäll, Lotta, 1985, Sjukpenninggrundande inkomst, s. 146, RFV Anser 1997:6 [Sof:s dom 46-1977] och FÖD dom 405-1982).

Värnplikt i annat land än EU-land (sid. 31)

53. RFV *rekommenderar* att värnpliktstjänstgöring i ett annat land jämförs med svensk värnpliktstjänstgöring under förutsättning att den försäkrade har rätt att vara fortsatt inskriven hos allmän försäkringskassa eller uppfyller förutsättningarna för att vara inskriven under utlandsvistelsen.

Kommentar: Utgår. Frågor om tillämplig lagstiftning och SGI berörs inte alls i denna vägledning.

- 1997:10 Föräldrapenningförmåner (avsnittet om SGI)

240-dagarsvillkoret

54. RFV *rekommenderar* att den SGI – vilande SGI eller studietids-SGI – som är förmånligast för föräldern ligger till grund för att fastställa om 240-dagarsvillkoret är uppfyllt eller inte.

Kommentar: Utgår efter diskussion med enheten för Barn och familj bedöms rekommendationen överflödigt.

SGI fr.o.m. barnets ettårsdag – tillfälliga hinder (s. 61)

55. Vid ettårsperiodens utgång fastställs föräldrarnas SGI med hänsyn till den beräknade framtida inkomsten för förvärvsarbete. RFV *rekommenderar* att SGI inte sänks om det finns tillfälligt hinder för återgång i arbete. Så kan exempelvis vara fallet vid semesterstängning.

Kommentar: Utgår. Innehållet i rekommendationen begränsas något i vägledningen, eftersom det inte finns något stöd i vare sig domar eller författning för att behålla SGI-skydd vid andra "tillfälliga hinder" än semester. I vägledningen beskrivs att SGI inte sänks vid semester med stöd i FÖD dom 2191-1989 och FÖD dom 1736-1990.

SGI fr.o.m. barnets ettårsdag – oavbruten följd (s. 61)

56. När förälder i oavbruten följd är ledig från sitt förvärvsarbete och uppbär hel föräldrapenningförmån *rekommenderar* RFV att SGI inte sänks.

57. RFV *rekommenderar* att SGI inte heller sänks för den som i oavbruten följd har förkortad arbetstid och uppbär föräldrapenningförmån som minst svarar mot arbetstidens nedsättning. Vid bedömningen av om föräldern i oavbruten följd helt eller delvis har varit ledig med föräldrapenningförmån beaktas inte sådan ledig tid som föräldern normalt har i sitt arbete (t.ex. lördag-söndag).

Kommentar: Utgår. Medför en utvidgning av lagtexten i 3 kap. 5 § p. 5. AFL. Innehållet i rekommendationerna beskrivs dock i brödtext med stöd av FRM dom 2125-1986, FÖD dom 2191-1989 och FÖD dom 1736-1990, samt RFV Anser 1997:6, s. 17.

Särskild beräkningsgrund (s. 62)

58. RFV *rekommenderar* att den höjning av föräldrapenningen som löneutvecklingen inom yrkesområdet medför i dessa fall gäller fr.o.m. det datum då avtalet om höjning har tecknats oavsett om föräldern underrättar kassan om höjning först vid ett senare tillfälle, t.ex. i samband med anmälan om föräldrapenning.

Kommentar: Utgår. I och med att den försäkrades anmälan numera i huvudsak sker i anslutning till en ersättningsperiod, och en ny SGI som tidigast kan läggas till grund för ersättning från och med den första dagen i ersättningsperioden har rekommendationen minskad aktualitet.

RAR XXXX:YY

Om de tre senaste årens taxerade inkomster inte uppvisar någon trend och inget tyder på att det finns anledning att beakta inkomster som ännu inte varit föremål för taxering, bör genomsnittet av de tre senaste årens taxerade inkomster användas för att fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten. †

FW
d som huvudprincip

Uppbyggnadsskedet bör bedömas från och med tidpunkten då en verksamhet övertogs eller startades, oberoende av om aktivitetsstöd vid start av näringsverksamhet utbetalats eller inte.

Under verksamhetens uppbyggnadsskede bör den sjukpenninggrundande inkomsten fastställas till den jämförelseinkomst som avses i 3 kap. 2 § sista stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring. Detta bör gälla även om jämförelseinkomsten är högre än den inkomst den försäkrade själv uppgett. Om det är sannolikt att nettointäkten efter uppbyggnadsskedet inte kommer att uppgå till jämförelseinkomsten bör dock den sjukpenninggrundande inkomsten fastställas till den beräknade nettointäkten efter uppbyggnadsskedet. ^{tröje}

Stark skuldbelastning bör anses föreligga när de långfristiga skulderna uppgår till 55 procent av tillgångarna.

I bedömningen av på vilket sätt stark skuldbelastning ska påverka nettointäkten bör diskontot användas. Det diskonto som gäller vid årets ingång bör användas.

den referenssättet
/10

Vid bedömning av om nettointäkten under en följd av år understigit jämförelseinkomsten, och vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten, bör bortses från inkomstår som inneburit en tillfällig förlust.

1. Dessa allmänna råd gäller från och med den 1 juli 2002.

2. Genom dessa allmänna råd upphävs Riksförsäkringsverkets allmänna råd (AR 1986:6) *Sjukpenninggrundande inkomst av annat förvärvsarbete än anställning samt karenstidsregler enligt lagen om allmän försäkring (AFL)* och (AR 1996:13) *Sjukpenninggrundande inkomst av anställning enligt lagen om allmän försäkring (AFL)*.

RIKSFÖRSÄKRINGSVERKET

ASTRID CHRISTIERNSSON

MAGNUS PETTERSSON

I Detsamma bör gälla i de fall en inkomsttend
Skapats genom tillämpning av bestämmelserna
i inkomstskattelagen (1999:1229) om näringsfördelning,
expansionslöner eller personaliseringslöner.

Innehållet i bestämmelsen

Fastställd sjukpenninggrundande inkomst får anpassas till löneutvecklingen inom den försäkrades yrkesområde för en försäkrad som inte fyllt 65 år under förvärvsavbrott i de situationer som anges i punkterna 1 – 3.

Allmänna råd

För personer med sjukpenninggrundande inkomst beräknad på inkomster från en pågående anställning bör den sjukpenninggrundande inkomsten anpassas efter den försäkrades faktiska löneutveckling som framgår av avtal mellan den försäkrade, dennes arbetsgivare och aktuellt fackförbund.

För en aktiebolagsdelägare kan sjukpenninggrundande inkomst anpassas efter löneutvecklingen genom en skälighetsbedömning med ledning av de tre senaste årens taxerade löneuttag. En genomsnittsberäkning kan tillämpas om löneuttaget varierat. Om inkomsterna gradvis stigit kan en trendberäkning vara mer lämplig.

För personer med inkomst av annat förvärvsarbete kan det inte vara aktuellt att anpassa den sjukpenninggrundande inkomsten efter löneutvecklingen, eftersom deras sjukpenninggrundande inkomst baseras på skatterättslig nettointäkt och inte på lön.

5 § första stycket*Innehållet i bestämmelsen*

Har en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning under en följd av år i allmän självdeklaration redovisat lägre skatterättslig nettointäkt än vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, skall hans sjukpenninggrundande inkomst beräknas med ledning av de tre senaste årens taxering. Den sjukpenninggrundande inkomsten får beräknas till ett högre belopp än vad som framgår av den skatterättsliga nettointäkten under en verksamhets uppbyggnadsskede eller om det finns andra särskilda skäl, såsom stark skuldbelastning, ändrade förvärvsförhållanden eller tillfälliga förluster.

Allmänna råd

Vid jämförelse av taxerade inkomster mellan år bör en omräkning av tidigare års taxerade inkomster göras med hjälp av aktuellt års förhöjda prisbasbelopp.

Om de tre senaste årens taxerade inkomster visar en uppåtgående eller nedåtgående trend bör detta beaktas vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst. Om det går att göra en rimlig bedömning av årets beräknade nettointäkt bör beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten göras med utgångspunkt från innevarande verksamhetsår. En uppåtgående trend bör antas fortsätta om det inte med säkerhet kan konstateras att inkomstnivån kommer att sjunka i fortsättningen. Om en nedåtgående trend kan antas bli bruten under året bör detta beaktas vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten. Vid bedömningen av om inkomsterna visar en uppåtgående eller nedåtgående trend bör bortses från effekten vid den skattemässiga inkomstberäkningen.

Zi 28'

Innehållet i bestämmelsen

Ändring som avses i 3 kap. 5 § första stycket skall gälla från och med den dag då anledningen till ändringen uppkommit. Den sjukpenninggrundande inkomst som ändrats enligt 3 kap. 5 § första stycket a får dock läggas till grund för ersättning tidigast från och med första dagen i den ersättningsperiod som inträffar i anslutning till att Försäkringskassan fått kännedom om inkomständringen.

/f

Allmänna råd

löneavtalet undertecknats

För en person med inkomst av anställning bör dagen för anledning till ändring på grund av löneändring vara den dag då ~~beslut om ändring fattats~~. Om den nya lönen har utbetalats utan att ett löneavtal undertecknats bör anledningen till ändringen anses ha uppkommit den första dagen i den månad då en sådan utbetalning gjorts.

Löpande ersättningsperioder med olika slags ersättningar bör ses som olika ersättningsperioder om anledningen till att ersättningarna utbetalas är olika.

3 kap. 5 § tredje stycket 4*Innehållet i bestämmelsen*

SGI-skydd gäller för tid då den försäkrade är gravid och avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten härför.

Allmänna råd

Att avbryta eller inskränka arbetssökande på grund av graviditet enligt 3 kap. 5 § tredje stycket 4 bör jämföras med att avbryta eller inskränka förvärvsarbete. Detta bör endast gälla den som omfattas av SGI-skydd enligt 3 § förordningen (2000:1418) om tillämpning av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst vid studier eller arbetslöshet.

3 kap. 5 § tredje stycket 5*Innehållet i bestämmelsen*

SGI-skydd gäller för tid då den försäkrade är helt eller delvis ledig från förvärvsarbete för vård av barn och barnet inte fyllt ett år. Detta gäller om den försäkrade är förälder till barnet eller likställs med förälder enligt 1 § föräldraledighetslagen (1995:584). Motsvarande gäller vid adoption av barn som ej fyllt tio år eller vid mottagande av sådant barn i avsikt att adoptera det, om mindre än ett år förflutit sedan den försäkrade fick barnet i sin vård.

Allmänna råd

Att helt eller delvis avbryta arbetssökande på grund av vård av barn enligt 3 kap. 5 § tredje stycket 5 bör jämföras med att vara helt eller delvis ledig från förvärvsarbete. Detta bör endast gälla den som omfattas av SGI-skydd enligt 3 § förordningen (2000:1418) om tillämpning av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst vid studier eller arbetslöshet.

Till Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst**3 § första stycket**

Riksförsäkringsverkets allmänna råd om sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid;

RAR XXXX:YY

beslutade den 31 maj 2002.

Riksförsäkringsverket beslutar om följande allmänna råd.

Till lagen (1962:381) om allmän försäkring

3 kap. 2 § första stycket

Innehållet i bestämmelsen

Sjukpenninggrundande inkomst är den årliga inkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete, antingen som arbetstagare i allmän eller enskild tjänst (*inkomst av anställning*) eller på annan grund (*inkomst av annat förvärvsarbete*).

Allmänna råd

Om det är svårt att bedöma vilken inkomst en försäkrad kan antas komma att få, på grund av att inkomsterna från anställningen är oregelbundna, bör den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas med ledning av ett genomsnitt av tidigare inkomster från anställningen. Hur lång period som kan beaktas vid sådan beräkning bör bedömas med ledning av omständigheterna i det enskilda ärendet.

3 kap. 2 § tredje stycket

Innehållet i bestämmelsen

Inkomst av arbete för egen räkning får ej beräknas högre än som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning.

Allmänna råd

Vid beräkning av jämförelseinkomsten bör den anpassas så att den, utan begränsning av arbetstidslagen (1982:673), motsvarar den försäkrades faktiska arbetsinsats i den egna verksamheten. Det bör gälla oavsett om han eller hon arbetar normal heltid, i mindre omfattning eller mer än heltid.

3 kap. 2 b § första stycket

Innehållet i bestämmelsen

Årsarbetstid beräknas av Försäkringskassan för försäkrade som har en sjukpenninggrundande inkomst som helt eller delvis är att hänföra till anställning när detta är av betydelse för beräkning av ersättning. Årsarbetstiden är det antal timmar per år som en försäkrad kan antas komma att ha tills vidare i ifrågavarande förvärvsarbete som ordinarie eller motsvarande normal arbetstid.

df

Allmänna råd

I de fall det finns avtal om att ett arbete beräknas ta en viss tid i anspråk, men den försäkrade får utföra arbetet på kortare tid, bör den avtalade arbetstiden användas vid beräkning av årsarbetstiden.

3 kap. 5 § andra stycket

Beslutsfattare		Signum
Avdelningschef	Astrid Christiernsson	
Närvarande		
Avdelningschef	Stig Orustfjord	
Enhetschef	Eva Nordqvist	
Enhetschef	Jan Almqvist	
	Magnus Nilsson	
	Ulla-Britt Forsberg-Blasco	
	Gun Borgstedt	
Föredragande		
	Magnus Pettersson	

Ärende	Beslut
Upphävande av Riksförsäkringsverkets allmänna råd 1996:13 <i>Sjukpenninggrundande inkomst av anställning enligt lagen om allmän försäkring (AFL).</i>	Beslut om att upphäva allmänna råd 1996:13 <i>Sjukpenninggrundande inkomst av anställning enligt lagen om allmän försäkring (AFL).</i>
Upphävande av Riksförsäkringsverkets allmänna råd 1986:6 <i>Sjukpenninggrundande inkomst av annat förvärvsarbete än anställning enligt lagen om allmän försäkring (AFL).</i>	Beslut om att upphäva Riksförsäkringsverkets allmänna råd 1986:6 <i>Sjukpenninggrundande inkomst av annat förvärvsarbete än anställning enligt lagen om allmän försäkring (AFL).</i>
	Beslut om nya allmänna råd (RAR).
	Beslutsdatum: 2002-05-31

beaktas inte sådan ledig tid som föräldern normalt har i sitt arbete (t.ex. lördag-söndag).

OU **Kommentar:** Utgår. Medför en utvidgning av lagtexten i 3 kap. 5 § p. 5. AFL. Innehållet i rekommendationerna beskrivs dock i brödtext med stöd av FRM dom 2125-1986, FÖD dom 2191-1989 och FÖD dom 1736-1990, samt RFV Anser 1997:6, s. 17.

Särskild beräkningsgrund (s. 62)

58. RFV rekommenderar att den höjning av föräldrapenningen som löneutvecklingen inom yrkesområdet medför i dessa fall gäller fr.o.m. det datum då avtalet om höjning har tecknats oavsett om föräldern underrättar kassan om höjning först vid ett senare tillfälle, t.ex. i samband med anmälan om föräldrapenning.

OU **Kommentar:** Utgår. I och med att den försäkrades anmälan numera i huvudsak sker i anslutning till en ersättningsperiod, och en ny SGI som tidigast kan läggas till grund för ersättning från och med den första dagen i ersättningsperioden har rekommendationen minskad aktualitet.

52. RFV rekommenderar att den försäkrade skall ha förvärvsarbetat mer än ett år inom yrket för att anses etablerad inom yrkesområdet.

OK **Kommentar:** Utgår och blir vägledning med stöd av RFV:s rättslägesanalys om SGI (RFV Anser 1997:6, s. 26f), Westerhäll, Lotta, 1985, Sjukpenninggrundande inkomst, s. 146, RFV Anser 1997:6 [Sof:s dom 46-1977] och FÖD dom 405-1982).

Värnplikt i annat land än EU-land (sid. 31)

53. RFV rekommenderar att värnpliktstjänstgöring i ett annat land jämställs med svensk värnpliktstjänstgöring under förutsättning att den försäkrade har rätt att vara fortsatt inskriven hos allmän försäkringskassa eller uppfyller förutsättningarna för att vara inskriven under utlandsvistelsen.

U **Kommentar:** Utgår. Frågor om tillämplig lagstiftning och SGI berörs inte alls i denna vägledning.

- 1997:10 Föräldrapenningförmåner (avsnittet om SGI)

240-dagarsvillkoret

54. RFV rekommenderar att den SGI – vilande SGI eller studietids-SGI – som är förmånligast för föräldern ligger till grund för att fastställa om 240-dagarsvillkoret är uppfyllt eller inte.

OK **Kommentar:** Utgår efter diskussion med enheten för Barn och familj bedöms rekommendationen överflödigt.

SGI fr.o.m. barnets ettårsdag – tillfälliga hinder (s. 61)

55. Vid ettårsperiodens utgång fastställs föräldrarnas SGI med hänsyn till den beräknade framtida inkomsten för förvärvsarbete. RFV rekommenderar att SGI inte sänks om det finns tillfälligt hinder för återgång i arbete. Så kan exempelvis vara fallet vid semesterstängning.

OK **Kommentar:** Utgår. Innehållet i rekommendationen begränsas något i vägledningen, eftersom det inte finns något stöd i vare sig domar eller författning för att behålla SGI-skydd vid andra "tillfälliga hinder" än semester. I vägledningen beskrivs att SGI inte sänks vid semester med stöd i FÖD dom 2191-1989 och FÖD dom 1736-1990.

SGI fr.o.m. barnets ettårsdag – oavbruten följd (s. 61)

56. När förälder i oavbruten följd är ledig från sitt förvärvsarbete och uppbär hel föräldrapenningförmån rekommenderar RFV att SGI inte sänks.

57. RFV rekommenderar att SGI inte heller sänks för den som i oavbruten följd har förkortad arbetstid och uppbär föräldrapenningförmån som minst svarar mot arbetstidens nedsättning. Vid bedömningen av om föräldern i oavbruten följd helt eller delvis har varit ledig med föräldrapenningförmån

Ökad arbetsinsats inom sex månader före beräknad förlossning (s. 25)

47. I bedömningen ingår även den försäkrades avsikt att förvärvsarbeta efter föräldraledigheten. RFV *rekommenderar* att försäkringskassan i varje ärende gör en utredning med den försäkrades arbetsgivare eller på annat lämpligt sätt klarlägger hennes avsikt att förvärvsarbeta efter föräldraledigheten.

U **Kommentar:** Utgår och skrivs i brödtext med stöd av FÖD dom 1063-1984, ref., 1988:50 och FÖD dom 1867-1981, ref. 1982:13.

Förvärvsarbetande 65-åring (s. 27)

48. Enligt RFV:s föreskrifter fastställs SGI för en försäkrad som fyllt 65 år och som inte förvärvsarbetar av anledning som berättigar till ersättning, t ex sjukpenning, om han kan styrka att han skulle ha arbetat om han inte hade varit sjuk. RFV *rekommenderar* försäkringskassan att ålägga den försäkrade att styrka att han skulle ha arbetat om han inte hade varit sjuk genom att exempelvis visa upp ett anställningsavtal eller intyg från arbetsgivare eller uppdragsgivare.

U **Kommentar:** Utgår. Beskrivs i brödtext i termer av att "det är lämpligt att...".

Avbrott i arbetssökandet (s. 28)

49. Med hänsyn till bl.a. gällande semesterbestämmelser och på grund av de enskilda omständigheterna har avbrottet inte ansetts föranleda sänkning av den försäkrades SGI. RFV *rekommenderar* att den försäkrades SGI inte sänks om han avbryter arbetssökandet under en period om högst fem veckor i följd per kalenderår.

U **Kommentar:** Utgår och beskrivs i vägledningen med stöd av FÖD dom 296-84, ref. FÖD 1986:27 och FÖD dom 1876-85)

Arbetslös egenföretagare (s. 28)

50. Reglerna om SGI-skydd i samband med arbetslöshet omfattar även egenföretagare med en SGI som baseras på inkomst av annat förvärvsarbete. Om den försäkrade söker anställning *rekommenderar* RFV att han får behålla sin SGI baserad på inkomsten från annat förvärvsarbete.

U **Kommentar:** Utgår och beskrivs i vägledning. Följer av bestämmelserna i kap. 2 § AFL och av framför allt reglerna om SGI-skydd i 3 § förordning 2000:1418.

Studietids-SGI (s. 30)

51. RFV *rekommenderar* att studietids-SGI fastställs att motsvara den årliga förväntade inkomsten och att årsarbetstiden beräknas till den årliga arbetstiden under studietiden.

U **Kommentar:** Utgår och blir vägledning. Framgår tydligt av 3 kap. 5 § fjärde stycket AFL.

Etablerad inom yrkesområdet (s. 31)

- 1996:13 *Sjukpenninggrundande inkomst (SGI) vid inkomst av anställning enligt lagen om allmän försäkring (AFL)*

Återkomst till Sverige (s. 10)

42. RFV rekommenderar att den försäkrades SGI fastställs till lägst det belopp som gällde omedelbart före utflyttningen. Den försäkrades SGI kan därtill få anpassas till löneutvecklingen inom hans yrkesområde i Sverige.

UU

Kommentar: Utgår. SGI kontra EU-regler berörs inte i vägledningen. Frågan kan bli aktuell vid ett eventuellt framtida tilläggsblad.

Inkomst från idrottsutövning (s. 15)

43. Det förekommer att centrala idrottsförbund understödjer en idrottares utövningar av sin sport. RFV rekommenderar att inkomsten från sådant idrottsförbund anses som inkomst av anställning och grundar rätt till SGI.

UU

Kommentar: Utgår. Idrottsutövares inkomster och SGI beskrivs i vägledningen med stöd av Riksskatteverkets (RSV) rekommendationer om idrottslig verksamhet (RSV S 2000:52).

Helgersättning (s. 17)

44. I de fall arbetstagaren inte har helgersättning rekommenderar RFV att beräkningen baseras på 50 veckor istället för 52 veckor.

UU

Kommentar: När det gäller årsarbetstid är det reglerat i lag, förordning och RFFS att schablonberäkning kan göras. Detta framgår av 3 kap. 2 b § AFL, förordning 1987:361 och RFFS 1998:5.4.

Försäkringskassans utredningsskyldighet (s. 19)

45. Har ett ersättningsärende pågått längre tid än ett år och den försäkrades SGI varit oförändrad under denna tid, rekommenderar RFV att försäkringskassan utreder om löneutveckling har skett inom den försäkrades yrkesområde.

UU

Kommentar: Utgår och blir vägledning med stöd i JK beslut 1995-09-12, dnr. 1575-94-43.

Gravid och arbetssökande (s. 24)

46. En situation som liknar den när kvinnan förvärvsarbetar är när en gravid kvinna är arbetslös och omfattas av SGI-skyddet enligt RFV:s föreskrifter men till följd av sin graviditet avbryter eller inskränker sitt arbetssökande under motsvarande tid. RFV rekommenderar att kvinnan i sådant fall får behålla sitt SGI-skydd.

UU

Kommentar: Omvandlas till RAR, om än något omformulerad. Nya RAR fokuserar på anledningen till ledigheten i stället för på personen som omfattas.

Årsarbetstid i dagar (s. 15)

37. Enligt förordningen skall årsarbetstiden dagberäknas för anställda som vid frånvaro på grund av sjukdom från sitt huvudsakliga förvärvsarbete har lika stort löneavdrag varje dag. Har den försäkrade löneavdrag per dag som inte varierar på grund av antalet arbetstimmar per dag rekommenderar RFV att årsarbetstiden anges i dagar.

U **Kommentar:** Utgår. Beskrivs i brödtext. Framgår av 2-3 §§ förordning förordningen 1987:361 om schablonberäkning.

Huvudsakligt förvärvsarbete (s. 17)

38. Problem med att fastställa vilket arbete som är huvudsakligt förvärvsarbete kan uppstå för den som är lärare och har ett annat ungefär lika stort arbete, men där arbetstiden i skolan uttrycks i undervisningstimmar och arbetstiden i det andra arbetet uttrycks i timmar av en 40-timmarsvecka. RFV rekommenderar mot bakgrund av detta att undervisningstiden översätts till 40-timmarsvecka vid bestämmande av huvudsakligt förvärvsarbete.

U **Kommentar:** Utgår. Beskrivs inte alls i vägledningen, eftersom frågan har minskat i aktualitet i samband med att lärarnas situation förändrats något. Därav bedöms det inte särdeles viktigt att peka ut denna grupp.

Uppdragstagare (s. 19)

39. För uppdragstagare, t ex förtroendemän, som har inkomster från dels årsarvoden för olika former av förberedelsearbeten med mera, dels sammanträdesarvoden rekommenderar RFV att endast sammanträdestid räknas som ordinarie arbetstid. Sammanträdestiden beaktas endast i den mån den ligger utanför arbetstiden i anställning.

U **Kommentar:** Utgår och beskrivs i vägledningen med stöd av prop. 1986/87:69 s. 31 och 45.

Beting (s. 19)

40. Vissa försäkrade har inkomster av arbete som har en annan karaktär. I en typ av sådant arbete är avtalat att en viss tid skall anses åtgå för att utföra arbetet. Den försäkrade får dock utföra arbetet på kortare tid. RFV rekommenderar att den avtalade tiden används vid beräkningen av årsarbetstid.

U **Kommentar:** Beskrivs i brödtext i vägledningen i termer av att "det är lämpligt att".

Idrottsutövare, säsongarbetare (s. 19)

41. Om det inte är möjligt att göra en rimlig uppskattning av årsarbetstiden rekommenderar RFV att en arbetstid konstrueras med utgångspunkt i den timlön som erhålls om högsta möjliga SGI divideras med den för en heltidsarbetande normala årsarbetstiden, avrundat till närmast högre tiotal kronor.

U **Kommentar:** Utgår och beskrivs i brödtext att FK i dessa fall får försöka göra en uppskattning av ÅA.

Detta skulle kunna vara en del av motivera utförare om cf RAR

31. Eftersom det skall finnas en fast koppling mellan SGI och årsarbetstid *rekommenderar* RFV att reglerna i AFL och RFV:s kungörelse om SGI-skyddad tid tillämpas även på årsarbetstid på så sätt att en arbetstidsändring inte påverkar en försäkrads fastställda årsarbetstid, om en ändring av årsarbetstiden skulle medföra en försämring av den försäkrades ersättning.

32. Eftersom det skall finnas en fast koppling mellan SGI och årsarbetstid *rekommenderar* RFV att en arbetstidsändring påverkar en sådan försäkrads fastställda årsarbetstid endast om ändringen av arbetstiden kan antas bestå under minst sex månader.

OK **Kommentar:** *Rekommendationerna beskrivs i brödtext med stöd av prop. 1986/87:69, s. 28ff.*

Ordinarie arbetstid (s. 13)

33. RFV *rekommenderar* att uppgifter om ordinarie arbetstid vid behov hämtas i kollektivavtal. Finns inte kollektivavtal bör tiden i anställningsavtal eller i arbetsschema för en enskild försäkrad kunna användas.

OK **Kommentar:** *Utgår och beskrivs i brödtext med stöd av prop. 1986/87 och FÖD-dom 1201-1988, ref. 1992:4.*

Mertid, övertid m.m. (s. 13)

34. RFV *rekommenderar* vidare att mertid och övertid samt tid i jour och beredskap, förberedelsetid eller därmed jämförlig tid inte inräknas i ordinarie arbetstid.

OK **Kommentar:** *Utgår och beskrivs i brödtext med stöd i prop. 1986/87:69, s. 30f.*

Normal arbetstid (s. 14)

35. Om den försäkrade för att ge underlag för beräkning av sin årsinkomst behöver göra en uppskattning av sin arbetstid *rekommenderar* RFV att denna uppskattning också läggs till grund för beräkningen av årsarbetstiden.

OK **Kommentar:** *Utgår och beskrivs i brödtext med stöd av 3 kap. 2 b § tredje stycket AFL.*

Timberäknad arbetstid (s. 14)

36. I vissa löneavtal finns bestämmelser om sjukavdrag per timme för de första frånvarodagarna och därefter löneavdrag per dag. Innehåller löneavtal sådan bestämmelse *rekommenderar* RFV att den försäkrades årsarbetstid timberäknas.

OK **Kommentar:** *Utgår. Skrivs i brödtext. Följer av lagtext 3 kap. 2 b § som beskriver huvudregeln dvs. årsarbetstid i timmar. Förordningen 2-3 §§ anger att årsarbetstiden schablonberäknas endast för den som har lika stort avdrag per dag.*

Kommentar: Rekommendationen utgår.

24. För att slippa omräkningar när diskontot ändras rekommenderar RFV att det diskonto som gäller vid årets ingång används.]

Birde var
LFRS - piken
RAR??

Kommentar: Rekommendationen utgår. Beskrivs som brödtext i vägledningen "att det är lämpligt att..."

25. Vid beräkning av skulderna rekommenderar RFV att inte medräkna avsättningar till lagerreserv, resultatutjämningsfond, allmän investeringsfond/reserv eller liknande.

DN Rekommendationen utgår. Ej aktuellt längre eftersom skulder redovisas separat.

Tillfälliga förluster (s. 24)

26. RFV rekommenderar att inkomstår som inneburit en tillfällig förlust inte tas med då kassan beräknar om nettointäkten under en följd av år understigit jämförelseinkomsten.

V **Kommentar:** Rekommendationen omvandlas till en RAR.

Karenstid (s. 25-26)

27. RFV rekommenderar att anmälan om ändrad karenstid skall göras skriftligen till kassan.

Birde var
LFRS - piken
27 till 26 - kassen
ber. g. 2020 1.1.20

28. RFV rekommenderar att åldern vid ansökningstillfället är avgörande för om den försäkrade uppfyller åldersvillkoret. *OK*

29. RFV rekommenderar att för den som har karenstid registrerad räknas väntetiden från den dag kassan skriftligen fått kännedom om karenstidsändringen

30. RFV rekommenderar att för den som inte har SGI-B registrerad men anmäler sådan inkomst utan att ange karenstid får den dag inkomstuppgiften kom in till kassan räknas som kännedomsdatum.

Kommentar: Rekommendation nr 28 utgår och beskrivs i brödtext med stöd av FÖD-dom 977-1982, ref. 1984:4. Övriga rekommendationer omvandlas till RAR.

- 1987:14 Beräkningsregler för ersättning vid korttidssjukdom och tillfällig vård av barn (avsnittet om årsarbetstid)

(Detta allmänna råd har utgått sedan tidigare. Av denna anledning motiveras hanteringen av de rekommendationer som varit aktuella för SGI-vägledningen något mindre utförligt)

Årsarbetstid och SGI-skydd (s. 10 och 13)

17. RFV rekommenderar att inkomstår under ett uppbyggnadsskede inte tas med i en senare SGI-bedömning.

Kommentar: Rekommendationerna utgår.

Numera, med stöd av FÖD-dom 2618-1983, ref. 1986:15, SOU 1983:48, s. 104 och prop. 1984/85:78, s. 102ff är uppbyggnadsskede en omständighet att beakta vid fastställandet av SGI. Bedömningen skall göras med hänsyn till omständigheterna. En viss längd kan därför inte fastställas på förhand.

DK *Beträffande sistnämnda rekommendation kan även sägas att FÖD dom 2618-1983, ref. 1986:15 ger vid handen att SGI kan beräknas med ledning av de tre senaste årens taxering. Domarna och slutsatser av domarna beskrivs i brödtext.*

Särskilt investeringsavdrag (s. 22)

18. När nettointäkten ökas med det gjorda avdraget rekommenderar RFV att någon justering med hänsyn till egenavgifter inte görs.

DK **Kommentar:** Rekommendationen utgår. Regeln om särskilt investeringsavdrag är sedan några år borttagen från både skatterätten och från 5 § RFFS 1998:12.

Tillfälliga bokslutsdispositioner (s. 22)

19. RFV rekommenderar att bokslutsdispositioner som mer eller mindre tillfälligt innebär vissa förskjutningar i redovisningsskyldigheten inte medför att nettointäkten höjs vid bestämmande av SGI-B.

DK **Kommentar:** Rekommendationen utgår. Beskrivs i brödtext med stöd i FÖD dom 2020-1983, ref. 1985:55.

Stark skuldbelastning (s. 23)

20. RFV rekommenderar att kassorna använder sig av denna procentsats (55% se lantbruksstyrelsens allmänna råd 1982:1) även vid bedömning av andra företagargrupper skuldbelastning.

Skulle inte detta kunna vara RAR?
 Möjlighet!

Kommentar: Rekommendationen utgår. Beskrivs i brödtext.

21-22. RFV rekommenderar att inverkan på SGI-bedömningen av stark skuldbelastning inte medges längre tid än fem år. Sammanfaller perioder med stark skuldbelastning med ett uppbyggnadsskede rekommenderar RFV att femårstiden inte förlängs av detta skäl.

DK **Kommentar:** Rekommendationerna utgår. Tidslängden bedöms mer vara en fråga för praxis att avgöra.

23. Har ett företag bedömts vara starkt skuldbelastat återstår att avgöra vilken inverkan detta skall ha på nettointäkten. Även i detta fall rekommenderar RFV att någon justering med hänsyn till egenavgifter inte görs.

Vad för utgång?
 Låga?
 Möjlighet

DK **Kommentar:** Rekommendationen utgår. I brödtext beskrivs att jämförelseinkomsten utgör det tak som begränsar SGI. Möjligheter finns att beakta höga jämförelseinkomster, t.ex. i de fall den försäkrade har lång erfarenhet, hög utbildningsnivå etc.

11. Kan omfattningen av företagarens nämnda arbete inte fastställas rekommenderar RFV att jämförelseinkomsten ökas med 10 procent.

DK **Kommentar:** Rekommendationen utgår. "Nämnda arbete" syftar på administration, reparation mm. Innehållet i rekommendationen skrivs som slutsats till FÖD dom 660-1980.

Under en följd av år (s. 20)

12. Kan det göras troligt att de senaste årens intäktsnivåer inte ger en rättvisande bild av den försäkrades verksamhet, rekommenderar RFV att avvakta ytterligare något år innan SGI-B begränsas i enlighet med verkets kungörelse.

Här bör motiveringen vara tydligare. Visst skulle detta i och för sig kunna vara en RAR, men de RAR:er vi nu föreslår fyller väl behovet. **Kommentar:** Rekommendationen utgår. Har ringa stöd i författning eller domar.

Nettointäkt i deklARATIONEN (s. 20)

13. RFV rekommenderar att en omräkning av tidigare inkomster görs med hjälp av basbeloppet för att kunna jämföra inkomster från olika år.

de RAR:er vi nu föreslår fyller väl behovet. **Kommentar:** Rekommendationen omvandlas till en RAR som säger att det förhöjda prisbasbeloppet kan användas.

Trendberäkning (s. 21)

14. Är inkomsterna för de tre senaste åren oregelbundna måste en sammanvägning ske. Utredningen måste dock ta sikte på innevarande verksamhetsår. Kan årets inkomst något så när beräknas rekommenderar RFV att tonvikt läggs vid denna inkomst i sammanvägningen. Kan en nedåtgående inkomsttrend antas bli bruten under året, bör därför inte SGI-B beräknas som en fortsatt nedåtgående trend. Däremot bör en uppåtgående trend beräknas fortsätta om det inte med säkerhet kan konstateras att inkomstnivån kommer att sjunka i fortsättningen. Kan årets inkomst något så när beräknas rekommenderar RFV att tonvikt läggs vid denna inkomst i sammanvägningen.

de RAR:er vi nu föreslår fyller väl behovet. **Kommentar:** Rekommendationen omvandlas, med samma innehåll, till en RAR.

Uppbyggnadsskede (s. 22)

15. RFV rekommenderar att uppbyggnadsskede får påverka SGI-B upp till 5 år.

16. När kassan fastställt den tid uppbyggnadsskedet får påverka SGI-bedömningen rekommenderar RFV att kassan därefter inte ändrar den fastställda tiden utan starka skäl.

4. Har taxeringsmyndigheten under flera år åsatt en försäkrad skönstaxeringar rekommenderar RFV att Försäkringskassan inte utan mycket starka skäl fränkänner dessa bedömningar betydelse.

QA *skulle* *→*
1. alla för
styg kunna
vara RAR
är
ganska
Kommentar: Rekommendationerna utgår. Beskrivs i brödtext att Försäkringskassan tar ledning av den skatterättsliga nettointäkt som fastställs vid skönstaxering.

Näringsförbud (s. 16)

5. När Försäkringskassan får uppgift att någon meddelats näringsförbud rekommenderar RFV att SGI-B inte skall fastställas för den försäkrade.

QA **Kommentar:** Rekommendationen utgår. Beskrivs i stället i brödtext, eftersom en slutsats följer ganska naturligt av lagar.

Jämförelseinkomst (s. 17-18)

6. Om redovisad nettointäkt endast avviker obetydligt från jämförelseinkomsten rekommenderar RFV att nettointäkten får godtas som SGI-B utan vidare prövning.

Det borde *→*
framgå av
Kommentaren
att rek. utgår
eftersom den
strider mot
3 kap. 25 tredje
stycket AFZ.
Kommentar: Rekommendationen utgår. I brödtext beskrivs att jämförelseinkomsten utgör det tak som begränsar SGI. Möjligheter finns att använda höga jämförelseinkomster, t.ex. i de fall den försäkrade har lång erfarenhet, hög utbildningsnivå etc.

7. Arbetar den försäkrade i väsentligt större omfattning i sin egen verksamhet än vad en anställd i liknande arbete skulle ha gjort och har han en motsvarande hög nettointäkt rekommenderar RFV att jämförelseinkomsten fastställs med hänsyn till den större arbetsinsatsen.

✓ **Kommentar:** Rekommendationen omvandlas, med en förtydligande omskrivning, till en RAR.

8. RFV rekommenderar att den faktiskt arbetade tiden läggs till grund för beräkningen av jämförelseinkomsten.

✓ **Kommentar:** Rekommendationen omvandlas, med en förtydligande omskrivning, till en RAR.

9. Är det klart att administrationen är en inte oväsentlig del av en rörelseidkares arbete rekommenderar RFV att rörelseidkarens normala yrkesområde inte ensamt skall tjäna som ledning för rörelseinkomstens beräkning.

QA **Kommentar:** Rekommendationen utgår. Följer av att jämförelseinkomsten skall fastställas efter den försäkrades arbetsuppgifter m.m. Beträffande administrationen så beskrivs detta även i brödtext med stöd av FÖD dom 660-1980 (se nedan).

10. För att inte bli alltför låst i sin bedömning rekommenderar RFV att Försäkringskassan använder högsta möjliga belopp när man bestämmer jämförelseinkomsten.

952

Nuvarande rekommendationer:

Förteckningen nedan gäller rekommendationer i RFV:s allmänna råd:

- 1986:6 *Sjukpenninggrundande inkomst av annat förvärvsarbete än anställning samt karenstidsregler enligt lagen om allmän försäkring (AFL)*
- 1987:14 *Beräkningsregler för ersättning vid korttidssjukdom och tillfällig våd av barn (avsnittet om årsarbetstid)*
- 1996:13 *Sjukpenninggrundande inkomst (SGI) vid inkomst av anställning enligt lagen om allmän försäkring (AFL)*
- 1997:10 *Föräldrapenningförmåner (avsnittet om SGI)*

- 1986:6 *Sjukpenninggrundande inkomst av annat förvärvsarbete än anställning samt karenstidsregler enligt lagen om allmän försäkring (AFL)*

Arbetsagarbegreppet (s. 13)

1. Beträffande arbetsagarbegreppet rekommenderar RFV att de bedömningar som görs av de lokala skattemyndigheterna används till ledning för Försäkringskassans bedömning.

DK **Kommentar:** Rekommendationen utgår. Dels har Försäkringskassans problem på detta område minskat genom införandet av F-skattsedeln, dels är innehållet i rekommendationen fullt möjligt att beskriva i brödtext.

Flera förvärvskällor (s. 14)

2. RFV rekommenderar att inkomster respektive underskott i olika förvärvskällor inte kvittas mot varandra vid beräkning av SGI-B.

DK **Kommentar:** Rekommendationen utgår. Skattereglerna har förändrats. Dessa beskrivs. I brödtext beskrivs även att det inte finns författningsstöd för att beräkna SGI på annat sätt än enligt de huvudregler som redovisas i vägledningen.

Skönstaxering (s. 15)

3. RFV rekommenderar att Försäkringskassan vid skönstaxering tar reda på bakomliggande faktorer när SGI:n måste fastställas enbart med hjälp av skönstaxering.

Riksförsäkringsverkets allmänna råd om sjukpenninggrundande inkomst;

RAR XXXX:YY

beslutade den .

Riksförsäkringsverket beslutar om följande allmänna råd.

Svart text: Ursprunglig version från Magnus P

Blå text: JR:s synpunkter

Röd text: Synpunkter från Magnus P på JR:s synpunkter (som inneburit vissa förändringar i vägledning och RAR-förslag.

Till lagen (1962:381) om allmän försäkring

3 kap. 2 § första stycket

Innehållet i bestämmelsen

Sjukpenninggrundande inkomst är den årliga inkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete, antingen som arbetstagarare i allmän eller enskild tjänst (*inkomst av anställning*) eller på annan grund (*inkomst av annat förvärvsarbete*). *OK!*

Allmänna råd

Om löneuttaget för en aktiebolagsägare varierat kan det, om inte information finns som gör en annan bedömning av den försäkrades framtida inkomst sannolik, vara rimligt att använda sig av en genomsnittsberäkning bakåt i tiden som ledning för att bedöma den försäkrades antagna inkomst.

Om inkomsterna är oregelbundna för den som har inkomst av anställning bör den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas med ledning av ett genomsnitt av tidigare inkomst. Hur lång period som kan beaktas vid sådan beräkning bör bedömas med ledning av omständigheterna i det enskilda ärendet. *OK!*

Kommentar: Denna formulering är generell och tänkt att täcka in alla som har oregelbundna inkomster dvs. såväl AB-personer och övriga personer som har inkomst av anställning. Denna tankegång har jag diskuterat med Magnus P (02-02-22) och han var inne på samma linje.

3 kap. 2 § sista stycket

Innehållet i bestämmelsen

Inkomst av arbete för egen räkning får ej beräknas högre än som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning.

Allmänna råd

Arbetar den försäkrade i väsentlig större omfattning i sin egen verksamhet än vad en anställd i liknande arbete skulle ha gjort, och har han en motsvarande hög nettointäkt, bör jämförelseinkomsten utan begränsning av arbetstidslagstiftningen fastställas med hänsyn till den större arbetsinsatsen.

RAR XXXX:YY

Vid beräkning av jämförelseinkomsten bör den anpassas så att den, utan begränsning av arbetstidslagen (1982:673), motsvarar den försäkrades faktiska arbetsinsats i den egna verksamheten. Det bör gälla oavsett om han eller hon arbetar normal heltid, i mindre omfattning eller mer än heltid. *Mycket bra!*

Kommentar: Denna skrivning är tänkt att täcka både den som arbetar normal heltid, arbetar i mindre omfattning och den som arbetar mer än heltid.

Finns nettointäkten med här som ett sätt att styrka arbetsinsatsen? Det kan vara så att en del jobbar mer än heltid och nettointäkten i alla fall är låg medan andra jobbar mindre än heltid och har en hög nettointäkt. Det som är intressant är väl df:s arbetsinsats.

3 kap. 5 § andra stycket

Innehållet i bestämmelsen

Ändring som avses i 3 kap. 5 § första stycket ska gälla från och med den dag då anledningen till ändringen uppkommit. Den sjukpenninggrundande inkomst som ändrats enligt 3 kap. 5 § första stycket a) får dock läggas till grund för ersättning tidigast från och med första dagen i den ersättningsperiod som inträffar i anslutning till att Försäkringskassan fått kännedom om inkomständringen.

Allmänna råd

Löpande ersättningsperioder med olika ersättningar, där anledningen till att ersättningarna uppbärs är olika, bör betecknas som olika ersättningsperioder.

~~Om en person har sjukpenninggrundande inkomst av annat förvärvsarbete beräknad med ledning av de tre senaste årens taxering bör datumet för en ny taxerad skatterättslig nettointäkt ses som anledning till ändring.~~

Kommentar: RAR:en ovan är omskriven till brödtext i termer av att den situation som beskrivs kan vara en (av flera?) anledningar till ändring. Detta p.g.a. av att anledning till ändring för egenföretagare är svårbedömd. Vi får se vad FK säger, se vägledningsutkast.

Den dag då anledningen till ändring uppkommit bör vara den dag då beslut om ändring fattats. Om det inte går att utreda när beslut om ändring fattats bör anledningen till ändringen anses ha uppkommit den femtonde dagen i den månad då den nya lönen utbetalas.

För en person med inkomst av anställning bör anledningen till ändring vid löneförändringar vara den dag då beslut om ändring fattats. Om beslut om ändring fattats utan att ett löneavtal undertecknats bör anledningen till ändringen anses ha uppkommit den femtonde dagen i den månad då den nya lönen utbetalas.

Kommentar: RAR:en skall endast gälla anställda. "Beslut" fungerar inte på egenföretagare, eftersom de kan få sin SGI ändrad på andra underlag än en ny beslutad taxerad inkomst. Jag har gjort om RAR:en så att de som får ut lön innan avtalet är undertecknat skall kunna få SGI ändrad. I dessa fall får

man anse att beslut om ändring är fattat på samma sätt som ett undertecknat avtal.

RAR XXXX:YY

Löpande ersättningsperioder med olika ersättningar bör ses som olika ersättningsperioder då anledningen till att ersättningarna utbetalas är olika.
OK!

Kommentar:

- *Jag har bytt plats på de två allmänna råden med tanke på att "anledningen till ändring" beskrivs först under rubriken "Innehållet i bestämmelsen" OK!*
- *När det gäller det allmänna råd som berör "anledning till ändring" har efter diskussion med Magnus P skrivit ett förslag som inte är riktat på egenföretagarens situation. Mitt förslag bygger på brödtexten i vägledningsutkastet s. 70. Den av BFG föreslagna lydelsen som är kopplat till egenföretagaren kommer ev. att tas bort enligt Magnus.*

3 kap. 5 § tredje stycket 4

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller för tid då den försäkrade är gravid och avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten härför.

Allmänna råd

Att avbryta eller inskränka arbetssökande på grund av graviditet enligt 3 kap. 5 § tredje stycket 4 bör jämföras med att avbryta eller inskränka förvärvsarbete. Detta bör endast gälla den som omfattas av SGI-skydd enligt 3 § förordningen (2000:1418) om tillämpning av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst vid studier eller arbetslöshet.

3 kap. 5 § tredje stycket 5

Innehållet i bestämmelsen

SGI-skydd gäller för tid då den försäkrade är helt eller delvis ledig från förvärvsarbete för vård av barn och barnet inte fyllt ett år. Detta gäller om den försäkrade är förälder till barnet eller likställs med förälder enligt 1 § föräldraledighetslagen (1995:584). Motsvarande gäller vid adoption av barn som ej fyllt tio år eller vid mottagande av sådant barn i avsikt att adoptera det, om mindre än ett år förflutit sedan den försäkrade fick barnet i sin vård.

Allmänna råd

Att helt eller delvis avbryta arbetssökande på grund av vård av barn enligt 3 kap. 5 § tredje stycket 5 bör jämföras med att vara helt eller delvis ledig från förvärvsarbete. Detta bör endast gälla den som omfattas av SGI-skydd enligt 3 § förordningen (2000:1418) om tillämpning av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst vid studier eller arbetslöshet.

3 kap. 5 c §

Innehållet i bestämmelsen

RAR XXXX:YY

Vid utgången av en period då en försäkrad helt eller delvis har haft förtidspension enligt AFL ska SGI motsvara den SGI som den försäkrade skulle ha varit berättigad till innan en eller flera perioder med förtidspension.

Allmänna råd

En försäkrad som efter sådan period som avses i 3 kap. 5 c § första stycket studerar enligt 2 § förordningen (2000:1418) om tillämpning av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst vid studier eller arbetslöshet eller uppbär föräldrapenning bör, om utredning visar att han eller hon annars skulle ha varit beredd att anta erbjudet arbete i en omfattning som svarar mot närmast föregående arbete, omfattas av bestämmelserna i 3 kap. 5 c § AFL (RAR 2002:* till 3 kap. 5 c § AFL)

3 kap. 6 § andra stycket

Innehållet i bestämmelsen

Försäkringskassan ska i den utsträckning det skäligen krävs fråga den försäkrade, eller på annat lämpligt sätt utreda hans eller hennes inkomstförhållanden, arbetstid och andra omständigheter som har betydelse för sjukpenningförsäkringen. *OK!*

Allmänna råd

Om den försäkrade i samband med nyanmälan anger att tidigare inkomst som legat till grund för sjukpenninggrundande inkomst inte har förändrats, kan inte Försäkringskassan, om inget annat framkommer på blanketten, anses ha en skyldighet att på eget initiativ utreda om löneutveckling skett inom den försäkrades yrkesområde.

I samband med att ett ersättningsärende blir aktuellt bör, om inte annat framkommer i ärendet, Försäkringskassans utredningsskyldighet angående den sjukpenninggrundande inkomsten begränsas till de situationer då den försäkrade meddelat att inkomstförhållandena m.m. har förändrats. *OK!*

Kommentar: Jag uppfattar att denna RAR som BFG vill ha är ett led i det förenklingsarbete som man vill uppnå när det gäller hanteringen av SGI.

Jag har vänt på formuleringen på så sätt att jag försökt att tala om när det "skäligen kan påkallas". Det ursprungliga förslaget beskriver när det *inte* "skäligen kan påkallas".

Jag har inte begränsat mitt förslag till situationer berör löneutvecklingen. Det är inte bara det som kan påverka inkomstsituationen utan även arbete i större eller mindre omfattning, byte av arbetsgivare, vilka typer av inkomster som kan ingå i SGI m.m.

Jag har i mitt förslag gjort en begränsning genom att koppla den begränsade utredningsskyldigheten till situationer som rör SGI. Paragrafen kopplar även till "andra omständigheter" som påverkar sjukpenningen. Tanken med mitt förslag är att RARen inte ska begränsa utredningsskyldighet vid dessa andra omständigheter.

3 kap. 11 § första stycket

Innehållet i bestämmelsen

Om en försäkrad gör anmälan till Försäkringskassan ska sjukpenning som svarar mot inkomst av annat förvärvsarbete inte utges för de första 3 eller 30 dagarna av varje sjukperiod, den dag då sjukdomsfallet inträffaade inräknad (karenstid).

Allmänna råd

Anmälan om ändrad karenstid bör göras skriftligen till Försäkringskassan.

3 kap. 11 § andra stycket*Innehållet i bestämmelsen*

En ändring av karenstid ska bli gällande 14 dagar efter den dag då framställningen gjordes hos Försäkringskassan.

Allmänna råd

För den som har en tidigare karenstid registrerad bör väntetiden räknas från den dag Försäkringskassan skriftligen fått kännedom om karenstidsändringen. För den som inte har inkomst av annat förvärvsarbete registrerad men anmäler sådan inkomst utan att ange karenstid bör den dag inkomstuppgiften kom in till Försäkringskassan räknas som kännedomsdatum.

Till Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:12) om sjukpenninggrundande inkomst**1 § första stycket p. 1***Innehållet i bestämmelsen*

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst enligt 3 kap. 2 § AFL ska endast sådan inkomst beaktas som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få av eget arbete under minst sex månader i följd.

Allmänna råd

Om det är synnerligen svårbedömt att bedöma om en inkomstförändring som understiger sex månader ska beaktas vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst bör, förutsatt att övriga villkor är uppfyllda, den inkomst som är mest förmånlig för den försäkrade väljas.

Kommentar: Enligt tidigare diskussioner ska detta allmänna råd tas bort.

OK!

3 § första stycket*Innehållet i bestämmelsen*

Fastställd sjukpenninggrundande inkomst ska inte sänkas och får anpassas till löneutvecklingen inom den försäkrades yrkesområde för en försäkrad som inte fyllt 65 år och som omfattas av övriga villkor i bestämmelsen.

Alternativ beskrivning

Fastställd sjukpenninggrundande inkomst får anpassas till löneutvecklingen inom den försäkrades yrkesområde för en försäkrad som inte fyllt 65 år under förvärvsavbrott i de situationer som anges i punkterna 1 – 3. OK!

Allmänna råd

För personer som har en anställning bör SGI anpassas efter den försäkrades faktiska löneutveckling, vilken är överenskommen mellan den försäkrades arbetsgivare och aktuellt fackförbund, och som framgår av avtal.

För personer som har en anställning bör SGI anpassas efter den försäkrades faktiska löneutveckling som framgår av avtal mellan den försäkrade, *dennes* arbetsgivare och aktuellt fackförbund. *OK!*

För en aktiebolagsägare som arbetar i bolaget kan sjukpenninggrundande inkomst anpassas efter löneutvecklingen genom en skälighetsbedömning och därvid beakta hur löneuttaget sett ut under de senaste tre åren. En genomsnittsberäkning kan tillämpas om löneuttaget varierat. Om inkomsterna gradvis stigit kan en trendberäkning vara mer lämplig.

För en aktiebolagsägare som arbetar i bolaget kan sjukpenninggrundande inkomst anpassas efter löneutvecklingen genom en skälighetsbedömning av löneuttagen under de senaste tre åren. En genomsnittsberäkning kan tillämpas om löneuttaget varierat. Om inkomsterna gradvis stigit kan en trendberäkning vara mer lämplig. Nytt förslag:

För en aktiebolagsdelägare kan sjukpenninggrundande inkomst anpassas efter löneutvecklingen genom en skälighetsbedömning med ledning av de tre senaste åren taxerade löneuttag. En genomsnittsberäkning kan tillämpas om löneuttaget varierat. Om inkomsterna gradvis stigit kan en trendberäkning vara mer lämplig.

Kommentar: Varför har ni valt tre år. Behöver det förtydligas – de tre senaste åren. Avses tre kalenderår före det år då ersättningsärendet inträffar eller avses en period på tre år som räknas från den tidpunkt då ersättningsärendet inträffar. Innebär RAR:en att man gör genomsnittberäkning på tre år. Om det är tanken bör ni fundera över den första RAR:en när det inte är angivet någon specifik tidsperiod. Det bör väl vara lika oavsett vilken väg man väljer.

Detta allmänna råd medför väl att administrationen ökar. Är det svårt eller lätt att få in underlag som avser så lång tid som tre år.

Kommentar: Detta RAR berör *löneutvecklingen* under SGI-skyddad tid inte fastställandet av SGI som den andra RAR:en berör. Mitt förslag är att "som arbetar i bolaget" tas bort och att man lägger till "taxerade". Denna modell är tills vidare rimlig att använda i alla situationer, dvs. även i de fall en person avslutat arbetet i AB och befinner sig i en annan SGI-skyddad period än ett pågående ersättningsärende (som RAR:en ursprungligen syftade till). Löneutveckling handlar ju om att söka fastställa en SGI som personen skulle ha haft om den arbetat kvar i bolaget.

För personer med inkomst av annat förvärvsarbete kan det inte vara aktuellt att anpassa den sjukpenninggrundande inkomsten efter löneutvecklingen, eftersom deras sjukpenninggrundande inkomst baseras på skatterättslig net-

tointäkt och inte på lön.

RAR XXXX:YY

Kommentar: OK.

Kommentar: Har lagt till några ord.

För en arbetslös aktiebolagsägare som inte längre arbetar i bolaget bör den sjukpenninggrundande inkomsten anpassas efter löneutvecklingen på samma sätt som för övriga arbetslösa personer med inkomst av anställning.

För en arbetslös person med inkomst av anställning bör den sjukpenninggrundande inkomsten anpassas efter den genomsnittliga löneutvecklingen inom den försäkrades yrkesområde. En sådan anpassning bör ske av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst innan förvärvsavbrottet. Anpassningen görs i normalfallet i anslutning till anmälan om ersättning. En ändrad sjukpenninggrundande inkomst kan läggas till grund för ersättning från och med den dag då anledning till ändring uppkommit, dock som tidigast från och med första dagen i den ersättningsperiod som inträffar i anslutning till att Försäkringskassan fått kännedom om ändringen. För personer som befinner sig i en pågående ersättningsperiod bör den sjukpenninggrundande inkomsten anpassas i anslutning till, och läggas till grund för ersättning som tidigast från och med, nästa gång anledning till ändring uppkommer.

Kommentar: Enligt meddelande från BFG har enheten valt att inte RAR:a om löneutveckling för den som är arbetslös. Istället görs en skrivning enbart i vägledningen – se mail från Jan A till Eva N (2002-03-01). Den texten är OK. OK!

5 § första stycket

Innehållet i bestämmelsen

Har en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning under en följd av år i allmän självdeklaration redovisat lägre skatterättslig nettointäkt än vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning, ska hans sjukpenninggrundande inkomst beräknas med ledning av de tre senaste årens taxering. Den sjukpenninggrundande inkomst får dock beräknas till ett högre belopp än vad som framgår av den skatterättsliga nettointäkten under en verksamhets uppbyggnadsskede eller om andra särskilda skäl föreligger, såsom stark skuldbelastning, ändrade förvärvsförhållanden eller tillfälliga förluster.

Allmänna råd

För att bättre kunna jämföra inkomster mellan år bör en omräkning av tidigare års inkomster göras med hjälp av aktuellt års förhöjda prisbasbelopp.

Vid jämförelse av taxerade inkomster mellan år bör en omräkning av tidigare års taxerade inkomster göras med hjälp av aktuellt års förhöjda prisbasbelopp. OK!

Kommentar: Vad avses med "inkomster"? Bör det stå "...av tidigare års taxerade inkomster göras...". Fråga varför har BFG valt att använda det förhöj-

RAR XXXX:YY da PBB?

Kommentar: Det är denna som numera används vid framräkningen av p-poäng. Det var sannolikt anledningen till att PBB användes i förra AR.

Går det inte att skönja någon trend i den skatterättsliga nettointäkten från de tre senaste årens taxeringar, bör den sjukpenninggrundande inkomsten beräknas på ett genomsnitt av de tre senaste årens taxeringar.

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst med ledning av de tre senaste årens taxering bör man, genom en s.k. trendberäkning, kunna beakta hur inkomsterna utvecklats under dessa år. Är inkomsterna för de tre senaste åren oregelbundna måste en sammanvägning ske. Utredningen måste dock ta sikte på innevarande verksamhetsår. Kan årets inkomst något så när beräknas bör tonvikt således läggas vid denna inkomst. Kan en nedåtgående inkomsttrend antas bli bruten under året bör sjukpenninggrundande inkomst därför inte beräknas som en fortsatt nedåtgående trend. Däremot bör en uppåtgående trend beräknas fortsätta om det inte med säkerhet kan konstateras att inkomstnivån kommer att sjunka i fortsättningen.

Om de taxerade inkomsterna visar en uppåtgående eller nedåtgående trend bör detta beaktas vid beräkning av SGI. Om det går att göra en rimlig bedömning av årets beräknade nettointäkt bör beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten göras med utgångspunkt från innevarande verksamhetsår. En uppåtgående trend bör antas fortsätta om det inte med säkerhet kan konstateras att inkomstnivån kommer att sjunka i fortsättningen. Om en nedåtgående trend kan antas bli bruten under året bör detta beaktas vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten. Vid bedömningen av om inkomsterna visar en uppåtgående eller nedåtgående trend bör bortses från effekten av skattemässiga dispositioner.

Magnus kommentar: En mening är infogad. Detta för att inte ”skapade” trender inför ledighet ska medföra högre SGI.

Om de taxerade inkomsterna för de tre senaste åren är jämna eller oregelbundna bör, som huvudregel, genomsnittet av dessa inkomster användas för att fastställa den sjukpenninggrundande inkomsten.

Kommentar: Jag uppfattar RAR-förslaget så att huvudregeln är trendberäkning och har därför placerat den RAR:en först.

Magnus kommentar: Även när inkomsterna är jämna kan denna metod lämpligen användas. Vi vill dessutom tona ner RAR:en något. Med ”som huvudregel” avses ungefär ”om inte uppgifter om framtida inkomst som ännu inte varit föremål för taxering gör att ett annat beräkningssätt är mer lämpligt”. I vissa fall kan kanske den försäkrade, även i dessa fall, inkomma med uppgifter/argument som gör en genomsnittsberäkning mindre lämplig. Frågan är om ”som huvudregel” är en bra skrivning eller om det finns någon bättre? Skulle ett utbyte av ”bör” mot ”kan” i själva verket vara tillräckligt (dvs. utan ”som huvudregel” eller någon liknande skrivning)? Vad gäller ordningen vill vi nog ha det tvärtom, dvs. först genomsnitt och sedan trend. ”Under en följd av år” syftar ursprungligen till att en försäkrad *regelmässigt*

taxerat under jämförelseinkomsten, vilket kan tolkas som att egenföretagaren har ganska jämna, låga, årliga taxerade inkomster, vilket indikerar att genomsnittsbereäkning kan vara lämplig. Trendberäkningen är ett försök att i högre grad än vid genomsnittsbereäkning söka förena Rufsens med 3 kap. 2 § (framtida inkomster). I förra AR beskrevs den genomsnittliga beräkningsmodellen först och den är nog även vanligast på FK.

Starten för ett företag bör bedömas från och med tidpunkten då en verksamhet övertogs eller startades, oberoende av om aktivitetsstöd vid stöd till start av näringsverksamhet utbetalats eller inte.

Den tidpunkt då verksamheten övertas eller startas bör ses som den tidpunkt då anledning till ändring uppkommit.

Kommentar: Vad är tanken med denna RAR? Jag tolkar det som ett allmänt råd som är kopplat till tidpunkten då SGI ska gälla. Om det är tanken bör RARen vara kopplad till 3 kap. 5 § andra stycket AFL. Det finns väl ingen anledning att nämna aktivitetsstödet (starta-eget-bidraget)?

Magnus kommentar: Det handlar inte om anledning till ändring utan från och med när starten av ett uppbyggnadsskede ska bedömas. Detta kan ha betydelse för uppbyggnadsskedets längd. Innan dina kommentarer framgår ett något modifierat RAR-förslag.

Under uppbyggnadsskede bör sjukpenninggrundande inkomst som huvudregel fastställas till den jämförelseinkomst som avses i 3 kap. 2 § AFL. Detta gäller även om jämförelseinkomsten är högre än den inkomst den försäkrade själv uppgivit. I vissa fall kan sjukpenninggrundande inkomst fastställas till att motsvara en lägre inkomst än jämförelseinkomsten. Det gäller dock endast om det utifrån den försäkrades egen förvärvssituation och Försäkringskassans uppgifter kan utredas att det är sannolikt att den beräknade nettointäkten efter uppbyggnadsskedet inte kommer att uppgå till jämförelseinkomsten.

Under verksamhetens uppbyggnadsskede bör den sjukpenninggrundande inkomsten fastställas till den jämförelseinkomst som avses i 3 kap. 2 § sista stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring. Detta bör gälla även om jämförelseinkomsten är högre än den inkomst den försäkrade själv uppgett. Om det är sannolikt att den beräknade nettointäkten efter uppbyggnadsskedet inte kommer att uppgå till jämförelseinkomsten bör dock den sjukpenninggrundande inkomsten fastställas till ett lägre belopp den beräknade nettointäkten efter uppbyggnadsskedet.

Magnus kommentar: I stället för "ett lägre belopp" i sista meningen: ". ... den beräknade nettointäkten efter uppbyggnadsskedet.

Vid bedömning av om nettointäkten under en följd av år understigit jämförelseinkomsten, och vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten, bör bortses från inkomstår som inneburit en tillfällig förlust.

RAR XXXX:YY Kommentar: OK

Den skatterättsliga nettointäkten bör inte ökas med beloppet för den tillfälliga förlusten. Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst med ledning av de tre senaste årens taxering bör i stället bortses från ett inkomstår som kan betecknas som ett tillfälligt förlustår. Sjukpenninggrundande inkomst bör i dessa fall beräknas med ledning av taxeringarna för återstående två år.

Kommentar: Det bör räcka att ange i RARen att man bortser från ett år med tillfällig förlust. Hur det påverkar SGI kan beskrivas i ex – dvs. att man inte ökar nettointäkten och att vid beräkning av SGI gör de på tre år där året med tillfällig förlust är överhoppat.

Kommentar: Det finns ett värde i att förtydliga att man bör bortse vid tillfälliga förlustår även vid beräkningen av SGI. Därav tillägget i RAR-förslaget.

Kommentar till texten ”under strecket” *OK!*

1. Tidpunkten då de allmänna råden träder i kraft behöver justeras. *OK!*
2. Punkten 2 behöver ses över: *OK!*
 - Beräkningsrådet (1987:14) är upphävt för länge sedan och ska inte nämnas här.
 - 1997:10 (föräldrapenning) kan inte heller nämnas här. Det räcker att lämna denna eller motsvarande information i beslutsprotokollet
 - 1996:6 (omprövning) ska inte nämnas här.
 - Punkten 2 bör innehålla information om att 1996:13 upphävs.

1. Dessa allmänna råd gäller från och med 2002-03-01.

2. Genom dessa allmänna råd upphävs Riksförsäkringsverkets allmänna råd om sjukpenninggrundande inkomst 1986:6, 1987:14, 1996:6 och 1997:10.

RIKSFÖRSÄKRINGSVERKET

ASTRID CHRISTIERNSSON

MAGNUS PETTERSSON

Bilagor i detta dokument

RAR XXXX:YY
Bilaga

Förteckning över rekommendationer

2001-06-13

Förteckningen avser gällande rekommendationer i RFV:s allmänna råd 1996:13 (SGI-A), "gamla" rekommendationer i RFV:s utgångna råd 1987:14 ("årsarbetstid"), några gällande rekommendationer i RFV:s allmänna råd 1997:10 (föräldrapenning) och förslag till nya allmänna råd (RAR).

2001-06-13- Anteckningar gjorda med blått nedan är Guns och mina kommentarer till respektive förslag. /Ulla-Britt

Följande rekommendationer finns i RFV:s allmänna råd 1996:13 (SGI-A):

Kan nog tas bort
X 1. (sid.10)¹³ RFV rekommenderar att den försäkrades SGI fastställs till lägst det belopp som gällde omedelbart före utflyttningen. Den försäkrades SGI kan därtill få anpassas till löneutvecklingen inom hans yrkesområde i Sverige.

Förslag Utgår och blir vägledning. (FÖD:s dom 1984-07-03, mål nr 1714/83:9, ref. FÖD 1984:43)

Kommentar OK att rekommendationen tas bort. Men med tanke på EU-regler och SofL bör det övervägas om domarna kan nämnas. Diskutera med Olle!

X 2. (sid.15)¹⁹ Det förekommer att centrala idrottsförbund understödjer en idrottares utövningar av sin sport. RFV rekommenderar att inkomsten från sådant idrottsförbund anses som inkomst av anställning och grundar rätt till SGI.

Förslag Utgår och blir vägledning. Synsättet utgår från RSV S 1995:26, Taxering – Uppbörd – Mervärdesskatt, s. 4 ff. (3 kap. 2 § 2 stycket AFL)

X Kommentar OK att rekommendationen tas bort. Ändra i brödtexten så att hänvisning blir till rätt paragraf i inkomstskattelagen – jfr 3 kap. 2 § andra stycket AFL. Finns någon mera aktuell hänvisning till RSV än 1995:26? *kolla OK*

Kvar
3. (sid.17)²⁰ I de fall arbetstagaren inte har helgersättning rekommenderar RFV att beräkningen baseras på 50 veckor istället för 52 veckor.

Förslag Kan vara RAR. Frågan är om den behövs eftersom RFFS är relativt tydlig. (1 § 2-3 stycket RFFS 1998:5)

Kommentar När det gäller *årsarbetstid* är det reglerat lag, förordning och RFFS att schablonberäkning kan göras. Detta framgår av 3 kap. 2b AFL, för 1987:361 och RFFS 1998:5.

Om samma "modell" ska användas så är det RFFS som bör användas istället för RAR. Enligt det allmänna bemyndigandet i förordning 1998:562 får RFV meddela verkställighetsföreskrifter för 3 kap. AFL.

Samtidigt är det en principfråga som RFV bör ta ställning till.

- Kan/ska/bör RFV regler hur SGI ska beräknas?
- Ska i så fall *årsarbetstiden* användas som en faktor för att beräkna SGI?

Idag används årsarbetstiden som en faktor för beräkning av ersättning per dag för de förmånsslag som tim/dagberäknas (tillfällig föräldrapenning och sjukpenning i vissa fall). I praktiken tror jag att årsarbetstiden används för beräkning av SGI men det finns egentligen inget uttalat stöd för detta.

Av lag och föreskrifter framgår inte något om *hur* SGI ska beräknas. Det finns endast en beskrivning som säger att SGI är den beräknade årliga inkomsten i pengar av eget arbete. (3 kap. 2 § AFL)

- X (sid.19) 25 Har ett ersättningsärende pågått längre tid än ett år och den försäkrades SGI varit oförändrad under denna tid, rekommenderar RFV att försäkringskassan utreder om löneutveckling har skett inom den försäkrades yrkesområde.

Förslag Utgår och blir vägledning. (JK beslut 1995-09-12, Dnr. 1575-94-43)

Kommentar OK enligt förslag. Beskriv JK-beslutet. kolla ? OK

- X (sid.24) 32 En situation som liknar den när kvinnan förvärvsarbetar är när en gravid kvinna är arbetslös och omfattas av SGI-skyddet enligt RFV:s föreskrifter men till följd av sin graviditet avbryter eller inskränker sitt arbetssökande under motsvarande tid. RFV rekommenderar att kvinnan i sådant fall får behålla sitt SGI-skydd.

Förslag RAR ? Kopplingen till bestämmelserna är vag. (3 kap. 5 § 3 stycket p. 4)

X Kommentarer Här kan vi inte RARa. Nuvarande rekommendation medför en utvidgning av lagtexten. Det finns emellertid en dom i Kammarrätten (69-1998) som skulle kunna beskrivas istället. Den handlar om en kvinna som var arbetslös efter en studieperiod. När arbetslösheten inträffade var hennes graviditet långt framskriden. Med tanke på den långt framskridna graviditeten ansågs det obilligt att hon skulle tappa sitt försäkringsskydd för att hon inte var anmäld på arbetsförmedlingen som arbetssökande.

Gunsan kollar om det finns ytterligare någon dom i denna riktning.

RFV har med nuvarande rekommendation uttryckt att den som är arbetslös bör jämföras med förvärvsarbetande i denna situation. Motsvarande tankegångar finns även för en arbetslös person vårdar barn som inte har fyllt ett år. Den senare situationen finns dock inte uttryckt i rekommendation. FFG bör överväga om man bör begära lagändring för dessa två situationer. Kan det göras i samband med det uppdrag om översyn av SGI-skydd som RFV skulle få från soc.dep.

- X (sid.25) 32 I bedömningen ingår även den försäkrades avsikt att förvärvsarbeta efter föräldraledigheten. RFV rekommenderar att försäkringskassan i varje ärende gör en utredning med den försäkrades arbetsgivare eller på annat lämpligt sätt klarlägger hennes avsikt att förvärvsarbeta efter föräldraledigheten.

Förslag Utgår och blir vägledning. Arbetets varaktighet. (1 § RFFS 1998:12, FÖD:s dom 1988-09-14, mål nr 1063/84, ref. FÖD 1988:50)

X Kommentarer OK enligt förslag - ingen RAR. Beskriv istället dom domar som finns angivna i fotnot. Domarna finns omnämnda i rättslägesanalysen. OK

Nuvarande rekommendation är av typen *hur* FK ska göra sin utredning. Sådant bör inte förekomma i en RAR.

7. (sid.27) ³⁵ Enligt RFV:s föreskrifter fastställs SGI för en försäkrad som fyllt 65 år och som inte förvärvsarbetar av anledning som berättigar till ersättning, t ex sjukpenning, om han kan styrka att han skulle ha arbetat om han inte hade varit sjuk. RFV *rekommenderar* försäkringskassan att ålägga den försäkrade att styrka att han skulle ha arbetat om han inte hade varit sjuk genom att exempelvis visa upp ett anställningsavtal eller intyg från arbetsgivare eller uppdragsgivare.

Förslag **Kanske RAR (4 § RFFS 1998:12)**

Kommentar Ingen RAR. Om det överhuvudtaget ska nämnas *hur* den försäkrade bör styrka sina uppgifter, så kan det endast nämnas i "brödtexten". Det kan exempelvis uttryckas som "Det är lämpligt att" Se även föregående kommentar.

8. (sid.28) ³⁶ Med hänsyn till bl.a. gällande semesterbestämmelser och på grund av de enskilda omständigheterna har avbrottet inte ansetts föranleda sänkning av den försäkrades SGI. RFV *rekommenderar* att den försäkrades SGI inte sänks om han avbryter arbetssökandet under en period om högst fem veckor i följd per kalenderår.

Förslag **Utgår och blir vägledning. (FÖD:s dom 1986-04-16, mål nr 296/84, ref. FÖD 1986:27. FÖD:s dom 1987-11-19, mål nr 1876/85)**

Kommentar OK enligt förslag – beskriv domarna OK

9. (sid.28) ³⁷ Reglerna om SGI-skydd i samband med arbetslöshet omfattar även egenföretagare med en SGI som baseras på inkomst av annat förvärvsarbete. Om den försäkrade söker anställning *rekommenderar* RFV att han får behålla sin SGI baserad på inkomsten från annat förvärvsarbete.

Förslag **Utgår och blir vägledning. Följer av bestämmelserna. (3 kap. 2 § AFL, 3 § förordningen 2000:1418 om bl. a.....)**

Kommentar OK enligt förslag! Bör motsvarande nämnas i SGI-B rådet? Kommer inte ihåg hur Åsa har funderat. Ska hon när det gäller SGI-skydd endast generellt nämna att de regler som finns gäller för såväl anställda som egenföretagare och därefter hänvisa till ditt råd. OK

10. (sid.30) ³⁹ RFV *rekommenderar* att studietids-SGI fastställs att motsvara den årliga förväntade inkomsten och att årsarbetstiden beräknas till den årliga arbetstiden under studietiden.

Förslag **Utgår och blir vägledning. Känns onödig då det tydligt framgår av AFL (3 kap. 5 § 4 stycket AFL)**

Kommentar OK enligt förslag. Men belys gärna med två exempel. Förslagsvis något i stil med att en person arbetar två månader under sommaren och blir sjuk under arbetsperioden. Det andra kan vara en person som jobbar 1 gång/månad under terminen. Kan SGI fastställas och i så fall till vilket belopp.

11. (sid.31) ³⁹ RFV *rekommenderar* att den försäkrade skall ha förvärvsarbetat mer än ett år inom yrket för att anses etablerad inom yrkesområdet.

Förslag **Utgår och blir vägledning. (FÖD:s dom 1983-01-18, mål nr 405/82 och FÖD:s dom 1979-06-26, mål nr 1495/78; FÖD:s dom 1981-12-29, mål nr 122/81. 2 § förordningen 2000:1418 om bl. a.....) OK**

Kommentar OK enligt förslag. Beskriv domarna? Om domarna är klara/tydliga vad avser "etablerad" och hur länge en person behöver arbeta för att anses etablerad räcker det

med att beskriva domarna. I annat fall RAR om FFG anser det viktigt att en tidpunkt finns angiven. RAR kopplas i så fall till SGI-förordningen 2000:1418.

Gunsan kollar domarna.

12. (sid.31) RFV *rekommenderar* att värnpliktstjänstgöring i ett annat land jämställs med svensk värnpliktstjänstgöring.

Förslag **Utgår och blir vägledning. (EU-förordning 1408/71)**

Kommentar OK enligt förslag. Beskriv gärna med exempel. Förslagsvis något i stil med: En person bor i Danmark och arbetar i Sverige. Gör militärtjänst i DK.

Följande rekommendationer finns i RFV:s utgångna allmänna råd 1997:14 (årsarbetstid):

13. (sid.10) Eftersom det skall finnas en fast koppling mellan SGI och årsarbetstid *rekommenderar* RFV att reglerna i AFL och RFV:s kungörelse om SGI-skyddad tid tillämpas även på årsarbetstid på så sätt att en arbetstidsändring inte påverkar en försäkrads fastställda årsarbetstid, om en ändring av årsarbetstiden skulle medföra en försämring av den försäkrades ersättning.

Förslag **Utgår och blir vägledning. Man får kanske tona ned begreppet "fast koppling". (3 kap. 2b § AFL)**

Kommentar Ok enligt förslag. Av prop. 1986/87:69 sid 28 finns en beskrivning som man bör kunna hänvisa till när man beskriver frågan om "fast koppling"

14. (sid.13) Eftersom det skall finnas en fast koppling mellan SGI och årsarbetstid *rekommenderar* RFV att en arbetstidsändring påverkar en sådan försäkrads fastställda årsarbetstid endast om ändringen av arbetstiden kan antas bestå under minst sex månader.

Förslag **Tveksam. Föreslår att den utgår och blir vägledning. (1 § RFFS 1998:12)**

Kommentar OK enligt förslag. Se även föregående kommentar.

15. (sid.13) RFV *rekommenderar* att uppgifter om ordinarie arbetstid vid behov hämtas i kollektivavtal. Finns inte kollektivavtal bör tiden i anställningsavtal eller i arbetsschema för en enskild försäkrad kunna användas.

Förslag **RAR (3 kap. 2b § 3 stycket AFL)**

Kommentar Behövs verkligen RAR. Är inte lagtexten tillräcklig? Om det ska nämnas *hur* den försäkrade bör styrka sina uppgifter, så kan det endast nämnas i "brödtexten". Det kan exempelvis uttryckas som "Det är lämpligt att"

16. (sid.13) RFV *rekommenderar* vidare att mertid och övertid samt tid i jour och beredskap, förberedsetid eller därmed jämförlig tid inte inräknas i ordinarie arbetstid. Ersättningen från sådan arbetsinkomst kan dock enligt AFL räknas in i SGI.

Förslag **Utgår och blir vägledning (Prop. 1986/87:69, sid. 30-31)**

Kommentar OK enligt förslag. Beskriv prop.

17. (sid.14) Om den försäkrade för att ge underlag för beräkning av sin årsinkomst behöver göra en uppskattning av sin arbetstid *rekommenderar* RFV att denna uppskattning också läggs till grund för beräkningen av årsarbetstiden.

Förslag **RAR ? Föreslår att den utgår och blir vägledning (3 kap. 2b § 3 stycket AFL)**

Kommentar Ingen RAR. OK enligt förslag. En fundering. Behöver detta nämnas alls?

18. (sid.14) I vissa löneavtal finns bestämmelser om sjukavdrag per timme för de första frånvarodagarna och därefter löneavdrag per dag. Innehåller löneavtal sådan bestämmelse *rekommenderar* RFV att den försäkrades årsarbetstid timberäknas.

Förslag RAR. (3 kap. 2b § AFL, 2-3 § förordningen 1987:361 om schablonberäkning.....)

Kommentar Ingen RAR. Följer av lagtext 3 kap. 2 b § som beskriver huvudregeln dvs. årsarbetstid i timmar. Förordningen 2 – 3 §§ anger att årsarbetstiden schablonberäknas endast för den som har lika stort avdrag per dag. Situationen kan eventuell belysas i ett exempel efter beskrivningen av de aktuella paragraferna.

X 19. (sid. 15) 51 Enligt förordningen skall årsarbetstiden dagberäknas för anställda som vid frånvaro på grund av sjukdom från sitt huvudsakliga förvärvsarbete har lika stort löneavdrag varje dag. Har den försäkrade löneavdrag per dag som inte varierar på grund av antalet arbetstimmar per dag *rekommenderar* RFV att årsarbetstiden anges i dagar.

Förslag Behövs RAR ? Framgår ganska tydligt av förordningen (2-3 § förordningen 1987:361 om schablonberäkning.....)

Kommentar Ingen RAR. OK enligt förslag. Se även föregående kommentar. Beskriv och ta med exempel från respektive avsnitt (s. 14 längst ner och sid 16).

X 20. (sid. 17) 52 Problem med att fastställa vilket arbete som är huvudsakligt förvärvsarbete kan uppstå för den som är lärare och har ett annat ungefär lika stort arbete, men där arbetstiden i skolan uttrycks i undervisningstimmar och arbetstiden i det andra arbetet uttrycks i timmar av en 40-timmarsvecka. RFV *rekommenderar* mot bakgrund av detta att undervisningstiden översätts till 40-timmarsvecka vid bestämmande av huvudsakligt förvärvsarbete.

Förslag RAR. (2-3 § förordningen 1987:361 om schablonberäkning....., 4 § RFFS 1998:5)

Kommentar Ingen RAR. Onödigt peka ut en speciell yrkesgrupp i en RAR, särskilt som vi inte vet om deras situation ser ut så här idag. Om lärarnas situation behöver beskrivas gör det i brödtext. Kolla även med Lärarförbundet eller motsvarande om lärarnas situation på detta område har förändrats.

X 21. (sid. 19) 54 För uppdragstagare, t ex förtroendemän, som har inkomster från dels årsarvoden för olika former av förberedelsearbeten m. m., dels sammanträdesarvoden *rekommenderar* att endast sammanträdestid räknas som ordinarie arbetstid. Sammanträdestiden beaktas endast i den mån den ligger utanför arbetstiden i anställning.

Förslag Utgår och blir vägledning. (Prop. 1986/87:69 sid. 31 och 45)

Kommentar Ok enligt förslag. Beskriv istället prop.

22. (sid. 19) 54 Vissa försäkrade har inkomster av arbete som har en annan karaktär. I en typ av sådant arbete är avtalat att en viss tid skall anses åtgå för att utföra arbetet. Den försäkrade får dock utföra arbetet på kortare tid. RFV *rekommenderar* att den avtalade tiden används vid beräkningen av årsarbetstid.

Förslag RAR ? (3 kap. 2b § 3 stycket AFL)

Kommentar Vi återkommer i denna fråga

X 23. (sid. 19) 54 Om det inte är möjligt att göra en rimlig uppskattning av årsarbetstiden *rekommenderar* RFV att en arbetstid konstrueras med utgångspunkt i den timlön som erhålls om högsta möjliga SGI divideras med den för en heltidsarbetande normala årsarbetstiden, avrundat till närmast högre tiotal kronor.

Förslag Utgår och blir vägledning.

Kommentar OK igen RAR. Är frågan av sådan betydelse att det behöver nämnas alls?

Följande rekommendationer finns i RFV:s allmänna råd 1997:10 (föräldrapenning):

OBS, dessa rekommendationer kanske inte behandlas i detta projekt men behöver uppmärksammas.

24. (sid.61) Vid ettårsperiodens utgång fastställs föräldrarnas SGI med hänsyn till den beräknade framtida inkomsten för förvärvsarbete. RFV *rekommenderar* att SGI inte sänks om det finns tillfälligt hinder för återgång i arbete. Så kan exempelvis vara fallet vid semesterstängning.

Förslag Utgår och blir vägledning. (3 kap. 5 § 3 stycket p. 5)

Kommentar Ingen RAR. Detta med semestrar är väl reglerat i en dom. Gunsan kollar. Om det inte finns någon dom finns inte något stöd för att beskriva situationen i vägledningen.

25. (sid.61) Enligt AFL skall en kvinnas SGI inte sänkas om hon vid ettårsperiodens utgång är gravid och nedkomsten beräknas ske eller faktiskt sker inom sex månader. När förälder i oavbruten följd är ledig från sitt förvärvsarbete och uppstår hel föräldrapenningförmån *rekommenderar* RFV att SGI inte sänks.

Förslag RAR ? Lagen är ganska tydlig, d.v.s. att SGI-skyddet gäller till barnets två-årsdag under förutsättning att arbete varvas med ersättning för vård av barn (4 kap. 6 § 5 stycket)

Kommentar Ingen RAR. Medför en utvidgning av lagen 3 kap. 5 §. För att denna grupp ska omfattas av SGI krävs lagändring eller alternativt att RFFS 1998:12 ändras (punkt 2) så att lydelsen blir något i stil med "... som inte förvärvsarbetar av anledning som berättigar till en arbetsbaserad förmån." Jfr 3 kap. 7 § SofL. Gunsan kollar domar.

26. (sid.61) RFV *rekommenderar* att SGI inte heller sänks för den som i oavbruten följd har förkortad arbetstid och uppstår föräldrapenningförmån som minst svarar mot arbetstidens nedsättning.

Förslag RAR ? Även här är lagen ganska tydlig. (4 kap. 6 § 5 stycket, FRM:s dom 1987-11-02, mål nr 2125/86)

Kommentar Se föregående kommentar.

Följande "rekommendationer" är förslag till eventuella nya RAR.

X Förslag Hyrdator. Bruttolöneavdrag sänker SGI. Föreslår att det blir vägledning. (3 kap. 2 § AFL, dom 2000-12-11 i kammarrätten, mål nr 2623/2000)

Kommentar OK enligt kommentar. Beskriv domen. Finns fler i samma riktning? Gunsan kollar.

X Förslag Generell löneutveckling för arbetslösa. Om det inte blir RFFS (se möte) kanske en RAR ? Vi har två domar från kammarrätt som går i olika riktningar (3 § förordningen 2000:1418) om, 3 § RFFS 1998:12, dom 2000-05-02 i kammarrätten mål nr 6672/1999 och dom 2000-12-08 i kammarrätten 1700/1999)

Kommentar Hänvisar till mötet den 6 juni dvs. Beskriv att rättsläget är oklart. Det framgår bl.a. av två de KR-domar som pekar i olika riktning. Beskriv även RFV:s uppfattning i det överklagande som ligger hos Reg R (mål nr).

X Förslag Lönebidrag är SGI-grundande. Föreslår vägledning. (3 kap. 2 § AFL)

Kommentar Lönebidraget är inte SGI-grundande eftersom det betalas till arbetsgivaren. Beskriv (kollas upp med AMS så att det stämmer) att det finns situation när personer har s.k. lönebidragsanställning. De får avtalsenlig lön som är SGI-grundande. Arbetsgivaren får ersättning från AMS/LAN(?) för en del av lönekostnaden för den anställde (dvs.

lönebidrag). Eftersom detta bidrag inte berör den anställde är det inte heller SGI-
grundande.

Förteckningen avser gällande rekommendationer i RFV:s allmänna råd 1996:13 (SGI-A), ”gamla” rekommendationer i RFV:s utgångna råd 1987:14 (”årsarbetstid”), några gällande rekommendationer i RFV:s allmänna råd 1997:10 (föräldrapenning) och förslag till nya allmänna råd (RAR).

Följande rekommendationer finns i RFV:s allmänna råd 1996:13 (SGI-A):

1. (sid.10) RFV *rekommenderar* att den försäkrades SGI fastställs till lägst det belopp som gällde omedelbart före utflyttningen. Den försäkrades SGI kan därtill få anpassas till löneutvecklingen inom hans yrkesområde i Sverige.

Förslag **Utgår och blir vägledning. (FÖD:s dom 1984-07-03, mål nr 1714/83:9, ref. FÖD 1984:43)**
2. (sid.15) Det förekommer att centrala idrottsförbund understödjer en idrottares utövningar av sin sport. RFV *rekommenderar* att inkomsten från sådant idrottsförbund anses som inkomst av anställning och grundar rätt till SGI.

Förslag **Utgår och blir vägledning. Synsättet utgår från RSV S 1995:26, Taxering – Uppbörd – Mervärdesskatt, s. 4 ff. (3 kap. 2 § 2 stycket AFL)**
3. (sid.17) I de fall arbetstagaren inte har helgersättning *rekommenderar* RFV att beräkningen baseras på 50 veckor istället för 52 veckor.

Förslag **Kan vara RAR. Frågan är om den behövs eftersom RFFS är relativt tydlig. (1 § 2-3 stycket RFFS 1998:5)**
4. (sid.19) Har ett ersättningsärende pågått längre tid än ett år och den försäkrades SGI varit oförändrad under denna tid, *rekommenderar* RFV att försäkringskassan utreder om löneutveckling har skett inom den försäkrades yrkesområde.

Förslag **Utgår och blir vägledning. (JK beslut 1995-09-12, Dnr. 1575-94-43)**
5. (sid.24) En situation som liknar den när kvinnan förvärvsarbetar är när en gravid kvinna är arbetslös och omfattas av SGI-skyddet enligt RFV:s föreskrifter men till följd av sin graviditet avbryter eller inskränker sitt arbetssökande under motsvarande tid. RFV *rekommenderar* att kvinnan i sådant fall får behålla sitt SGI-skydd.

Förslag **RAR ? Kopplingen till bestämmelserna är vag. (3 kap. 5 § 3 stycket p. 4)**
6. (sid.25) I bedömningen ingår även den försäkrades avsikt att förvärvsarbete efter föräldraledigheten. RFV *rekommenderar* att försäkringskassan i varje ärende gör en utredning med den försäkrades arbetsgivare eller på annat lämpligt sätt klarlägger hennes avsikt att förvärvsarbete efter föräldraledigheten.

Förslag **Utgår och blir vägledning. Arbetets varaktighet. (1 § RFFS 1998:12, FÖD:s dom 1988-09-14, mål nr 1063/84, ref. FÖD 1988:50)**
7. (sid.27) Enligt RFV:s föreskrifter fastställs SGI för en försäkrad som fyllt 65 år och som inte förvärvsarbetar av anledning som berättigar till ersättning, t ex sjukpenning, om han kan styrka att han skulle ha arbetat om han inte hade varit sjuk. RFV *rekommenderar*

försäkringskassan att ålägga den försäkrade att styrka att han skulle ha arbetat om han inte hade varit sjuk genom att exempelvis visa upp ett anställningsavtal eller intyg från arbetsgivare eller uppdragsgivare.

Förslag **Kanske RAR (4 § RFFS 1998:12)**

8. (sid.28) Med hänsyn till bl.a. gällande semesterbestämmelser och på grund av de enskilda omständigheterna har avbrottet inte ansetts föranleda sänkning av den försäkrades SGI. RFV *rekommenderar* att den försäkrades SGI inte sänks om han avbryter arbetssökandet under en period om högst fem veckor i följd per kalenderår.

Förslag **Utgår och blir vägledning. (FÖD:s dom 1986-04-16, mål nr 296/84, ref. FÖD 1986:27. FÖD:s dom 1987-11-19, mål nr 1876/85)**

9. (sid.28) Reglerna om SGI-skydd i samband med arbetslöshet omfattar även egenföretagare med en SGI som baseras på inkomst av annat förvärvsarbete. Om den försäkrade söker anställning *rekommenderar* RFV att han får behålla sin SGI baserad på inkomsten från annat förvärvsarbete.

Förslag **Utgår och blir vägledning. Följer av bestämmelserna. (3 kap. 2 § AFL, 3 § förordningen 2000:1418 om bl. a.....)**

10. (sid.30) RFV *rekommenderar* att studietids-SGI fastställs att motsvara den årliga förväntade inkomsten och att årsarbetstiden beräknas till den årliga arbetstiden under studietiden.

Förslag **Utgår och blir vägledning. Känns onödig då det tydligt framgår av AFL (3 kap. 5 § 4 stycket AFL)**

11. (sid.31) RFV *rekommenderar* att den försäkrade skall ha förvärvsarbetat mer än ett år inom yrket för att anses etablerad inom yrkesområdet.

Förslag **Utgår och blir vägledning. (FÖD:s dom 1983-01-18, mål nr 405/82 och FÖD:s dom 1979-06-26, mål nr 1495/78; FÖD:s dom 1981-12-29, mål nr 122/81. 2 § förordningen 2000:1418 om bl. a.....)**

12. (sid.31) RFV *rekommenderar* att värnpliktstjänstgöring i ett annat land jämställs med svensk värnpliktstjänstgöring.

Förslag **Utgår och blir vägledning. (EU-förordning 1408/71)**

Följande rekommendationer finns i RFV:s utgångna allmänna råd 1997:14 (årsarbetstid):

13. (sid.10) Eftersom det skall finnas en fast koppling mellan SGI och årsarbetstid *rekommenderar* RFV att reglerna i AFL och RFV:s kungörelse om SGI-skyddad tid tillämpas även på årsarbetstid på så sätt att en arbetstidsändring inte påverkar en försäkrads fastställda årsarbetstid, om en ändring av årsarbetstiden skulle medföra en försämring av den försäkrades ersättning.

Förslag **Utgår och blir vägledning. Man får kanske tona ned begreppet ”fast koppling”. (3 kap. 2b § AFL)**

14. (sid.13) Eftersom det skall finnas en fast koppling mellan SGI och årsarbetstid *rekommenderar* RFV att en arbetstidsändring påverkar en sådan försäkrads fastställda årsarbetstid endast om ändringen av arbetstiden kan antas bestå under minst sex månader.

Förslag **Tveksam. Föreslår att den utgår och blir vägledning. (1 § RFFS 1998:12)**

15. (sid.13) RFV *rekommenderar* att uppgifter om ordinarie arbetstid vid behov hämtas i kollektivavtal. Finns inte kollektivavtal bör tiden i anställningsavtal eller i arbetsschema för en enskild försäkrad kunna användas.
- Förslag** **RAR (3 kap. 2b § 3 stycket AFL)**
16. (sid.13) RFV *rekommenderar* vidare att mertid och övertid samt tid i jour och beredskap, förberedelsetid eller därmed jämförlig tid inte inräknas i ordinarie arbetstid. Ersättningen från sådan arbetsinkomst kan dock enligt AFL räknas in i SGI.
- Förslag** **Utgår och blir vägledning (Prop. 1986/87:69, sid. 30-31)**
17. (sid.14) Om den försäkrade för att ge underlag för beräkning av sin årsinkomst behöver göra en uppskattning av sin arbetstid *rekommenderar* RFV att denna uppskattning också läggs till grund för beräkningen av årsarbetstiden.
- Förslag** **RAR ? Föreslår att den utgår och blir vägledning (3 kap. 2b § 3 stycket AFL)**
18. (sid.14) I vissa löneavtal finns bestämmelser om sjukavdrag per timme för de första frånvarodagarna och därefter löneavdrag per dag. Innehåller löneavtal sådan bestämmelse *rekommenderar* RFV att den försäkrades årsarbetstid timberäknas.
- Förslag** **RAR. (3 kap. 2b § AFL, 2-3 § förordningen 1987:361 om schablonberäkning.....)**
19. (sid.15) Enligt förordningen skall årsarbetstiden dagberäknas för anställda som vid frånvaro på grund av sjukdom från sitt huvudsakliga förvärvsarbete har lika stort löneavdrag varje dag. Har den försäkrade löneavdrag per dag som inte varierar på grund av antalet arbetstimmar per dag *rekommenderar* RFV att årsarbetstiden anges i dagar.
- Förslag** **Behövs RAR ? Framgår ganska tydligt av förordningen (2-3 § förordningen 1987:361 om schablonberäkning.....)**
20. (sid.17) Problem med att fastställa vilket arbete som är huvudsakligt förvärvsarbete kan uppstå för den som är lärare och har ett annat ungefär lika stort arbete, men där arbetstiden i skolan uttrycks i undervisningstimmar och arbetstiden i det andra arbetet uttrycks i timmar av en 40-timmarsvecka. RFV *rekommenderar* mot bakgrund av detta att undervisningstiden översätts till 40-timmarsvecka vid bestämmande av huvudsakligt förvärvsarbete.
- Förslag** **RAR. (2-3 § förordningen 1987:361 om schablonberäkning....., 4 § RFFS 1998:5)**
21. (sid.19) För uppdragstagare, t ex förtroendemän, som har inkomster från dels årsarvoden för olika former av förberedelsearbeten m. m., dels sammanträdesarvoden *rekommenderar* att endast sammanträdestid räknas som ordinarie arbetstid. Sammanträdestiden beaktas endast i den mån den ligger utanför arbetstiden i anställning.
- Förslag** **Utgår och blir vägledning. (Prop. 1986/87:69 sid. 31 och 45)**
22. (sid.19) Vissa försäkrade har inkomster av arbete som har en annan karaktär. I en typ av sådant arbete är avtalat att en viss tid skall anses åtgå för att utföra arbetet. Den försäkrade får dock utföra arbetet på kortare tid. RFV *rekommenderar* att den avtalade tiden används vid beräkningen av årsarbetstid.
- Förslag** **RAR ? (3 kap. 2b § 3 stycket AFL)**
23. (sid.19) Om det inte är möjligt att göra en rimlig uppskattning av årsarbetstiden *rekommenderar* RFV att en arbetstid konstrueras med utgångspunkt i den timlön som erhålls om högsta möjliga SGI divideras med den för en heltidsarbetande normala årsarbetstiden, avrundat till närmast högre tiotal kronor.

Förslag **Utgår och blir vägledning.**

**Följande rekommendationer finns i RFV:s allmänna råd 1997:10 (föräldrapenning):
OBS, dessa rekommendationer kanske inte behandlas i detta projekt men behöver
uppmärksammas.**

24. (sid.61) Vid ettårsperiodens utgång fastställs föräldrarnas SGI med hänsyn till den beräknade framtida inkomsten för förvärvsarbete. RFV *rekommenderar* att SGI inte sänks om det finns tillfälligt hinder för återgång i arbete. Så kan exempelvis vara fallet vid semesterstängning.

Förslag **Utgår och blir vägledning. (3 kap. 5 § 3 stycket p. 5)**

25. (sid.61) Enligt AFL skall en kvinnas SGI inte sänkas om hon vid ettårsperiodens utgång är gravid och nedkomsten beräknas ske eller faktiskt sker inom sex månader. När förälder i oavbruten följd är ledig från sitt förvärvsarbete och uppbär hel föräldrapenningförmån *rekommenderar* RFV att SGI inte sänks.

Förslag **RAR ? Lagen är ganska tydlig, d.v.s. att SGI-skyddet gäller till barnets två-årsdag under förutsättning att arbete varvas med ersättning för vård av barn (4 kap. 6 § 5 stycket)**

26. (sid.61) RFV *rekommenderar* att SGI inte heller sänks för den som i oavbruten följd har förkortad arbetstid och uppbär föräldrapenningförmån som minst svarar mot arbetstidens nedsättning.

Förslag **RAR ? Även här är lagen ganska tydlig. (4 kap. 6 § 5 stycket, FRM:s dom 1987-11-02, mål nr 2125/86)**

Följande ”rekommendationer” är förslag till eventuella nya RAR.

Förslag **Hyrdator. Bruttolöneavdrag sänker SGI. Föreslår att det blir vägledning. (3 kap. 2 § AFL, dom 2000-12-11 i kammarrätten, mål nr 2623/2000)**

Förslag **Generell löneutveckling för arbetslösa. Om det inte blir RFFS (se möte) kanske en RAR ? Vi har två domar från kammarrätt som går i olika riktningar (3 § förordningen 2000:1418) om, 3 § RFFS 1998:12, dom 2000-05-02 i kammarrätten mål nr 6672/1999 och dom 2000-12-08 i kammarrätten 1700/1999)**

Förslag **Lönebidrag är SGI-grundande. Föreslår vägledning. (3 kap. 2 § AFL)**

Magnus Nilsson, FFG

Möte den 25 april 2001 i anledning av förändringar i RFFS, RAR och vägledning angående SGI-A.

Deltagare: Magnus Nilsson (FFG), Gun Borgstedt (ombudsenheten) och Ulla-Britt Forsberg-Blasco (lagenheten).

Mötet bestämde följande:

1. Magnus ska gå igenom befintliga rekommendationer i SGI-rådet och de "gamla" rekommendationerna i "Årsarbetstidsrådet" och lämna förslag till RAR. Det ska också lämnas förslag på nya RAR, d.v.s. sådana som idag inte finns som rekommendationer. Gun och Ulla-Britt ska gå igenom nuvarande rekommendationer i SGI-rådet och de "gamla" rekommendationerna i "Årsarbetstidsrådet".
2. Ett möte om generell löneutveckling för arbetslösa bör snarast hållas för att diskutera om vi kan ändra 3 § i RFFS 1998:12. Vid mötet bör bl.a. cheferna för FFG samt ombuds- och lagenheten delta.
3. I övrigt gick vi igenom olika frågor som bör/ska beaktas vid framtagning av RAR och vägledning.

Magnus Nilsson

Kallelse till möte

Tid: Onsdagen den 25 april kl. 8.30-11.00

Plats: Hos FFG

Deltagare: Magnus Nilsson, Åsa Krook, Ulla-Britt Forsberg-Blasco och Gun Borgstedt

Syfte: förbereda arbetet med RAR och vägledningar för SGI-A

Agenda

1. Presentation av projektet, se projektbeskrivning
2. Genomgång av rekommendationer i det gamla AR. Håller de för nya RAR. Se bifogat material.
3. Nya RAR (bl.a. SGI-skydd före barnets 1-årsdag, jämställa att avstå från arbete med att avstå från att aktivt söka arbete).
4. Andra frågor som eventuellt kan tas med i vägledningen. Se bifogat material.

Läs gärna igenom bifogat material så vi under mötet kan ta ställning till vad som ska ändras. Vad som preliminärt ska vara RAR och vilka frågor som ska tillföras vägledningen. Jag kan ha glömt någon eller några frågor som bör tas upp. Fundera därför gärna en extra gång och meddela mig innan mötet så jag kan förbereda mig.

Vänliga SGI-hälsningar

Magnus Nilsson

RAR och vägledningsmaterial

1. Årsarbetstid blir ett nytt kapitel i vägledningen (från det gamla utgångna rådet "Beräkningsregler för ersättning vid korttidssjukdom och tillfällig vård av barn" 1987:14)
2. Hyrdator, bruttolöneavdrag (dom 2000-12-11 i kammarrätten, nr 2623/2000)
3. Generell löneutveckling för arbetslösa (domar 2000-05-02 resp. 2000-12-08 i kammarrätt, nr 6672-1999 och 1700-1999)
4. Ersättning för helgdagar. 6-12 dagar? (se dom 2000-10-19 i länsrätten, nr 735-00) RFV har överklagat 2000-12-19)
5. Koppling (fast) mellan årsarbetstid och SGI
6. SGI-skydd under studier följt av graviditet (se dom 1999-11-03 från kammarrätten, nr 69-1998)
7. Ändring i stycket som beskriver avbrott i förvärvsarbete (numera 3 mån, se RFFS)
8. Ändring av RFFS. Förväntad inkomst 3 mån istället för 6 mån ???
9. Lön under uppsägningstid, avgångsvederlag, statlig lönegaranti (ang. avgångsvederlag se dom 1998-05-18 i kammarrätt, nr 7778-1996).
10. Lönebidrag är SGI-grundande.
11. Retroaktiva löneavtal (FÖD-dom 1990:26)
12. Löneavtalets undertecknande
13. Inskrivning/avregistrering har ersatts av en bosättnings- och arbetsbaserad försäkring. Se socialförsäkringslagen.
14. Ett avsnitt om SGI vid vilande förtidspension
15. Intagen på kriminalvårdsanstalt, felaktigt frihetsberövad, SGI-skydd (se dom 1999-12-22 från kammarrätt, nr 6733-1999, RFV har klagat.

Enheten för föräldraförsäkring och gemensamma försäkringsfrågor
Magnus Nilsson
Telefon 08-786 94 32
E-mail: magnus.nilsson@rfv.sfa.se

Datum
2001-03-22

Vår beteckning
SGI för anställda 1464/02-BFG
beteckningar 3024/2001 och
3022/2001
1470/02-BFG

Projektplan rörande föreskrifter (RFFS), allmänna råd (RAR) och vägledning avseende sjukpenninggrundande inkomst av anställning (SGI-A).

Enheten för föräldraförsäkring och gemensamma försäkringsfrågor (FFG) ska under år 2001 ta fram Riksförsäkringsverkets allmänna råd (RAR) och Vägledning för sjukpenninggrundande inkomst av anställning (SGI-A). Nuvarande Allmänna råd ska göras om till allmänna råd (RAR) och Vägledning. Vid behov kommer ändringar att göras i föreskrifterna (RFFS).

Projekt:

Enhetschef: Anna-Stina Röcklinger.

Föredragande: Magnus Nilsson.

Arbetsgrupp: Företrädare för enheten för sjukförsäkring och rehabilitering (FSR), juridiska avdelningen, informationsavdelningen, tre försäkringskassor

Starttid: april 2001.

Sluttid: september 2001.

Resultatmätning: Muntlig rapportering vid behov till Anna-Stina Röcklinger.

Beslutsfattare: Avdelningschef Stig Orustfjord (vägledning)
Avdelningschef Astrid Christiernsson (RFFS, RAR)

Stöd: Vid framtagande av vägledning lämnar informationsavdelningen stöd i språkliga frågor.

Projektorganisation:

Projektansvarig: Magnus Nilsson

Projektmedarbetare: Åsa Krook

Expertrådgivare: Olle Stare

Referensgrupp: Ulla-Britt Forsberg-Blasco (Lagenheten)
Gun Borgstedt (Ombudsenheten)
Lars Karlsson Försäkringskassan i Värmland
Carin Lockner-Holmberg Försäkringskassan i Västernorrland
Eva Lundström Försäkringskassan i Uppsala
Ulrika Persson (FSR)

Stödfunktion: Informationsavdelningen
Juridiska avdelningen

Mål

RAR och Vägledningen som tas fram ska innehålla en samlad information av vad som gäller inom försäkringsområdet. Informationen ska vara ett stöd för Försäkringskassans ärendehandläggning. Vägledningen ska beskriva gällande regler och praxis bland annat med hjälp av exempel.

Genomförande

Den projektansvarige är ansvarig för det löpande arbetet med att ta fram förslag till RAR, Vägledning och föreskrifter.

Det är lagenheten som bestämmer den rättsliga utformningen av RAR och föreskrifter.

Beträffande Vägledningen ges de personer som ingår i referensgruppen möjlighet att lämna synpunkter på disposition och sakligt innehåll.

När projektansvarig bedömer att det finns ett färdigt förslag till Vägledning lämnas detta till informationsenheten (info) för språklig rådgivning. Förslaget lämnas därefter till enhetschefen för godkännande. Avdelningschefen tar sedan beslut om vägledningen.

Tidplan

Vägledningen ska enligt FFG:s verksamhetsplanering tas fram under 2001. Arbetet påbörjas under vecka 13 och målet är att vägledningen ska vara färdig för publicering i september 2001.

April	• probleminventering och avgränsningar
Maj - juni	• vägledningsarbete, utskick av utkast till referensgrupp vecka 21-23
Juni – juli	• vägledningsarbete
Augusti	• slutligt framtagande av Vägledning
• vägledningen till info. för språkgranskning vecka 33
September	• godkännande av enhetschef
• beslut om vägledning
• till info. för publicering

Arbetet med att ta fram underlag för RAR och föreskrifter kommer att pågå parallellt med Vägledningen.

Övrigt

Projektgruppen har även för avsikt att med berörda samarbetspartners diskutera för- respektive nackdelar med att i framtiden ha en gemensam Vägledning för samtliga SGI-frågor.

**Riksförsäkringsverkets allmänna råd
om sjukpenninggrundande inkomst enligt lagen
(1962:381) om allmän försäkring och om
schablonberäkning av arbetstid enligt förordningen
(1987:361) om schablonberäkning av arbetstid vid
bestämmande av sjukpenning m.m.;**

RAR 2000:XX

INKOM
RIKSFÖRSÄKRINGSVERKET

2001-03-21

1470/02-BFG

3022/01-471

Dnr

beslutade den .

Riksförsäkringsverket beslutar om följande allmänna råd.

Till lagen (1962:381) om allmän försäkring

3 kap. 2 b och 5 §§

Innehållet i bestämmelserna

Försäkringskassan beräknar årsarbetstid för den försäkrade när det har betydelse för beräkningen av ersättningen. Vidare får den sjukpenninggrundande inkomsten under s.k. SGI-skyddad tid sänkas lägst till vad den skulle ha varit närmast dessförinnan om försäkringskassan känt till samliga förhållanden.

Allmänna råd

Det bör finnas en fast koppling mellan sjukpenninggrundande inkomst och årsarbetstid. Det innebär att årsarbetstiden inte bör sänkas under s.k. SGI-skyddad tid.

3 kap. 5 § 3 st. 4 p.

Innehållet i bestämmelsen

Försäkringskassan får besluta att en gravid kvinna som avbryter eller inskränker sitt förvärvsarbete tidigast sex månader före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten för nedkomsten ska ha ett särskilt s.k. SGI-skydd.

Allmänna råd

Motsvarande s.k. SGI-skydd bör gälla för gravid och arbetslös som avbryter sitt arbetssökande tidigast sex månader före beräknad nedkomst.

3 kap. 5 § 3 st. 5 p.

Innehållet i bestämmelsen

Försäkringskassan får besluta att förälder som är ledig från förvärvsarbete för vård av barn har rätt till s.k. SGI-skydd om barnet inte fyllt ett år.

Innehållet i bestämmelsen

Motsvarande s.k. SGI-skydd bör gälla för arbetslös förälder som är ledig för vård av barn.

Mail

Mottagna meddelanden: Upplägg av ärenden

Avsändare: Krook Åsa
Mottagare: Agnestam Ing-Marie
Skickat: 2001-03-19 12:33

INKOM
RIKSFÖRSÄKRINGSVERKET

2001-03-21

1470/02-BFG
3035/01-471
Dnr

Hej,

Refererar till telefonsamtal (nyss). Jag behöver två ärenden upplagda;
- ett för en RFV Vägledning med arbetsnamnet "RFV:s Vägledning för sjukpenninggrundande inkomst för annat arbete än anställning"
- ett för de RFV Rekommenderar (RAR) med arbetsnamnet "RFV:s allmänna råd om sjukpenninggrundande inkomst för annat arbete än anställning enligt AFL m.m." .

Mvh/ Åsa Krook (FFG)